

မြန်မာသမိုင်း

ရာဇဝင်ညွှန်တောင်းများ(၂)

အလောင်းမင်းတရား
ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရား
စစ်သူကြီးမဟာဗန္ဓုလ

သေးစုရန်
ရုပ်ပြ

မျိုးမာန်

BURMESE CLASSIC

© ၂၀၀၈ - ၂၀၁၀ မြန်မာ့ရုပ်ရှင်ကဏ္ဍ

ဤစာအုပ်သည် -----
၏စာအုပ်ဖြစ်ပါသည်။

This book is of

မြင့်မိုရ်မေမေစာပေ

အမှတ်- ၁၂၉၉၊ အောင်သုခ (၂၇) လမ်း၊ (၆) အရှေ့ရပ်ကွက်၊
သာကောတမြို့နယ်၊ ရန်ကင်းမြို့၊ ဖုန်း ၀၉-၅၀ ၂၉၃၃၆-၀၉၄ ၂၀၀၄၄၆၈၄

Myint Moh May May Literature

No.(1299),Aung Thu Kha 27 Street,(6) East Quarter,
Tharkayta Township, Yangon.Ph: 095029336-09420044684

www.burmeseclassic.com

စီစဉ်သူ
မောင်မျိုး (မြင့်မိုရ်ပေမေစာပေ)

Arrangement
Maung Myo (Myint Moh Maymay Literature)

ဇာတ်ညွှန်း
ကိုသူခ

Scenario
Ko Thu Kha

အာသာပြန်
ဦးလှကြွယ်

Translator
U Hla Kywe

ပန်းချီ
မျိုးမာန်

Illustration
Myo Man

ပျက်နှာပုံးပန်းချီ
သိန်းရွှေကြည်

Cover Illustration
Thein Shew Kyi

အတွင်းကာလာ
ပြုံးစုက္ခာကြည်

Inside Colour
Phyo Oakar Kyi

အတွင်းဖလင်
ဝိနိနဂါး

Inside Film
(CTP) Sein Na Gar

အတွင်းနှင့်ပျက်နှာပုံးပုံနှိပ်

Inside and Cover Press

ဦးဝေမျိုးဦး (အောင်မြင့်မိုရ်ပုံနှိပ်တိုက်)
အမှတ်(၁၂၉၉)၊ အောင်သူခ(၂၅)လမ်း၊
(၆)အရှေ့ရပ်ကွက်၊ သာဓကတမြို့နယ်၊ ရန်ကင်းမြို့။

U Zay Myo Oo (Aung Myint Moh Printing Press)
No.1299, Aung Thu Kha (27) Street,
(6) East Quarter, Tharkayta Township, Yangon

စာအုပ်ချုပ်
အောင်မြင့်မိုရ်

Binding
Aung Myint Moh

ထုတ်ဝေသူ
ဒေါ်ထွေးထွေးသိန်း (ငွေမှုံကြွယ်လစဉ်)

Publisher
Daw Htwe Htwe Thein (Nwe Mohn Kyel) mont

ထုတ်ဝေသည့်ခုနှစ်

Date of Publishing

၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (ပထမအကြိမ်)
အုပ်ရေ (၅၀၀)၊ တန်ဖိုး- ၃၅၀၀ ကျပ်

2015, July (1st time)
Circulation (500), Price 1500 Kyats

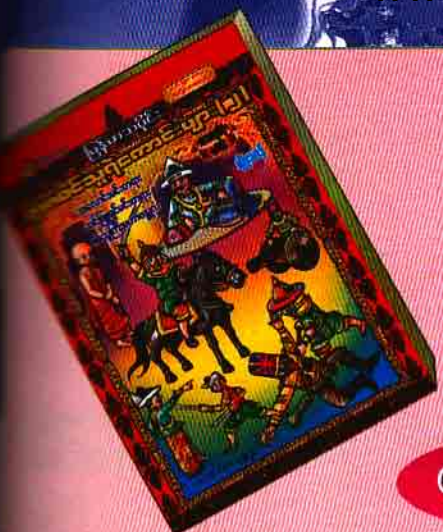
ဖြန့်ချိရေး
မြင့်မိုရ်ပေမေစာပေ

Distribution

၀၉ ၅၀၂၉၃၃၆၊ ၀၉ ၄၂၀၀၄၄၆၀၄

Myint Moh Maymay Literature
09 5029336, 09 4200446

www.burmeseclassic.com

ထုတ်ဝေသူ၏ဆန္ဒ

ယနေ့ လူငယ်လူရွယ်များနှင့် အထူးသဖြင့် ကလေးငယ်များ ဘာသာရေးစာပေကို စိတ်ဝင်တစား ဖတ်ရှုနိုင်ရန်အတွက် ဆေးရောင်စုံ ကာတွန်းရုပ်ပြအဖြစ် သပ်ရပ်ခန့်ညားစွာ ဖတ်ချင်စဖွယ် ရှိလာအောင် မိမိအနေဖြင့် အစွမ်းကုန် ကြိုးစားထားပါသည်။

မိမိ၏ဆန္ဒမှာ ဤစာအုပ်ကို ကလေးသူငယ်များနှင့် လူငယ်လူရွယ်များ ဖတ်မိသွားပြီး အသိတရားနှင့် ဗဟုသုတရရှိပြီး လိမ္မာယဉ်ကျေးသော လူငယ်လူရွယ်များ ဖြစ်လာစေရန် ဖြစ်ပါသည်။

ဆက်လက်ပြီး အမျိုး၊ ဘာသာ၊ သာသနာနှင့်ယဉ်ကျေးမှု ဗဟုသုတနှင့် ပတ်သက်သော စာအုပ်ကောင်းများကိုလည်း ဆက်လက်ထုတ်ဝေသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

ယခုတစ်ဖန် လူငယ်လူရွယ်များ သမိုင်းဖြစ်ရပ်မှန်များအား ဗဟုသုတအဖြစ် သိရှိစေရန်နှင့် နိုင်ငံအကျိုး၊ အမျိုးဘာသာ သာသနာအကျိုး ထမ်းရွက်နိုင်စေရန် ရည်ရွယ်လျက် ဤမည်သော “**မြန်မာသမိုင်း ရာဇဝင် သူရဲကောင်းများ(၂)**” ဆေးရောင်စုံ ရုပ်ပြစာအုပ်ကို ထုတ်ဝေဖြန့်ချိလိုက်ရပါကြောင်း။

မောင်မျိုး
ပြင်ပိုင်ပေးစာပေ

Publisher's Goodwill

I have tried to the best of my abilities for this color cartoon illustration to the young people especially for the children so that they can read religious books.

My intention is for the children and the young readers this book and get spirit and knowledge and to become clever and polite persons.

I will continue to publish the best books concerned with nationality, religion and help, teaching and culture.

To know the really happened struggle in the past for the people and coming young generations and to serve for the benefit of our nation and religion, I publish this colourful illustrated comic entitled as "The historic heroes in the history of Myanmar(2)"

Maung Myo
Myint Moh Maymay Literature

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

အလောင်းမင်းတရား

၅

ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရား

၄၇

စင်ညိုကြီး မဟာစန္ဒရ

၆၃

Contact

Subject

Pages

Alaung Mintra

5

Sinbyushin Mintra

47

General Maha Bandoola

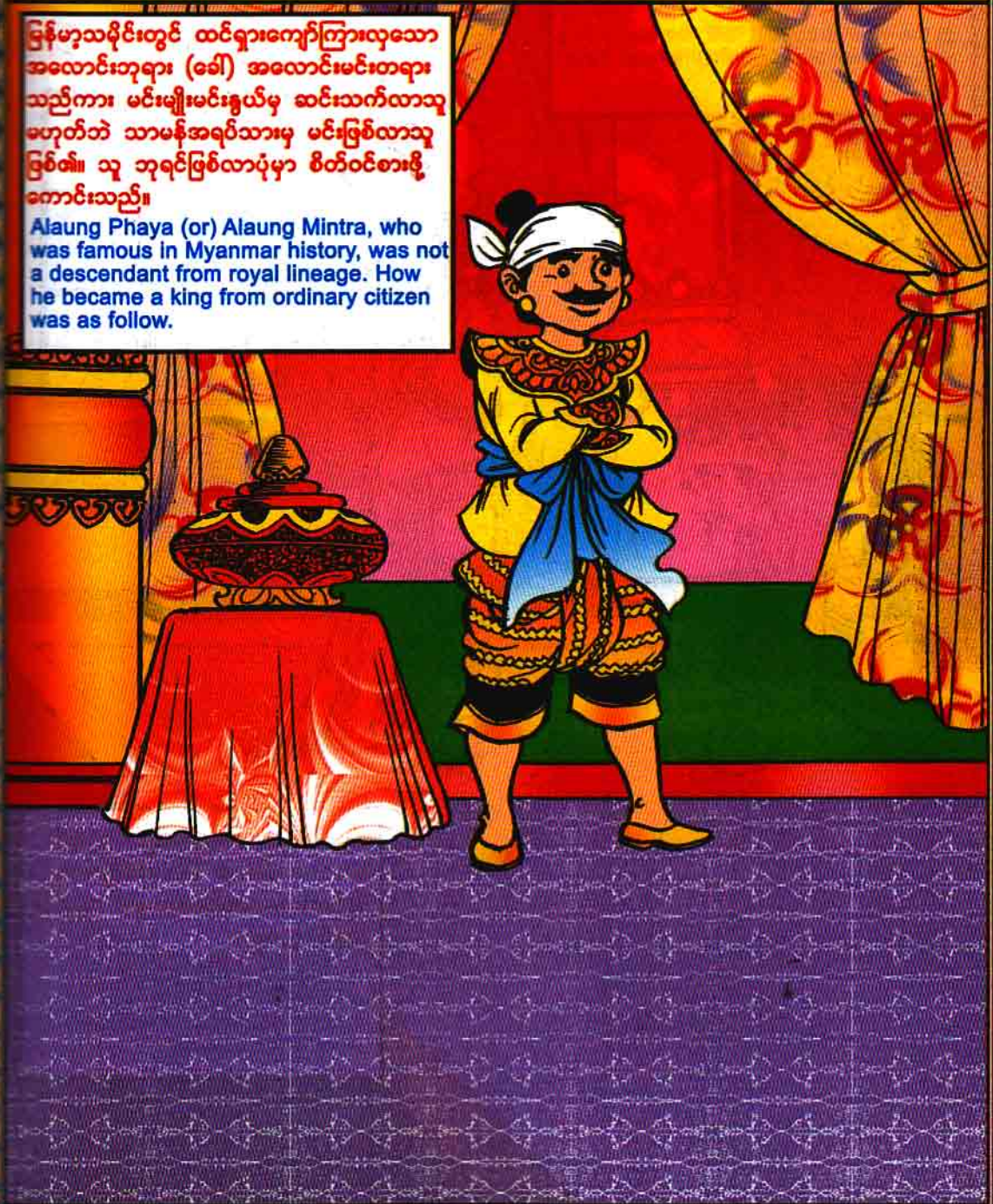
63

အလောင်းမင်းတရား

Alaung Mintra

မြန်မာ့သမိုင်းတွင် ထင်ရှားကျော်ကြားလှသော အလောင်းဘုရား (ခေါ်) အလောင်းမင်းတရားသည် ကား မင်းမျိုးမင်းစွယ်မှ ဆင်းသက်လာသူ မဟုတ်ဘဲ သာမန်အရပ်သားမှ မင်းဖြစ်လာသူ ဖြစ်၏။ သူ ဘုရင်ဖြစ်လာပုံမှာ စိတ်ဝင်စားဖို့ ကောင်းသည်။

Alaung Phaya (or) Alaung Mintra, who was famous in Myanmar history, was not a descendant from royal lineage. How he became a king from ordinary citizen was as follow.

သဗ္ဗရာဇ် (သဗ္ဗဝ) ခုနစ် ဝန်းကျင်တွင်
ဆင်စခေ့ပြည်ထောင်ကို ခိုခံဆုတ်ချွတ်နေသူမှာ
ညောင်ရမ်းမင်းဆက်၏နောက်ဆုံးဘုရင်
ဖြစ်သော မဟာဓမ္မရာဇာဝိတိ ဖြစ်သည်။
In the year around 1750, the last ruling
king of Inwa was Maha Dhamma Raja
Dipati.

ထိုမင်းသည် အရည်အချင်း ညံ့ဖျင်း
သော မင်းဖြစ်ရာ နိုင်ငံ၏စီးပွားရေး
စည်းလုံးရေးအခြေအနေများ ကျဆင်း
လျက် ရှိသည်။
As this king was without any
efficiency, the situation of
country's economy and politic
were down trodden.

မြန်မာနိုင်ငံ အရပ်ရပ်တွင် အင်းဝဘုရင်ကို အာခံလျက် ပဒေသရာဇ်ငယ်များ အနှံ့အပြား ပေါ်ပေါက်ခဲ့ကာ နိုင်ငံမှာ ဝါးအစဉ်းပြေ သကဲ့သို့ တကွဲတပြားဖြစ်လျက် ရှိတော့၏။

Throughout the country, there were bellions and insurgents mushroomed and established the separate gangs.

ကျွန်တို့နယ်မြေမှာတော့ ကျွန်က ခိုလိမ့်၊ အင်းဝဘုရင် ကိုလည်း ဂရုမစိုက်ဘူး။
In this region, I'm the gangster, and not to take care the king of Inwa.

ခင်ဦးစား ငချစ်ညိုတဲ့ကွ၊ တယ်သူမှ ဂရုမစိုက်ဘူးမှတ်
I'm ruler of Khin Oo, the Nga Chit Nyo. I don't care anybody.

မဏ္ဍရာအုတ်တိုဒေသတွင်လည်း
ဂုဏ္ဍာန် ဦးဆောင်သည့် ကွေ့ရှမ်း
တို့က တစ်ဦးတစ်ဦး
မင်းမုလှက်ရှိလေသည်။

In Madaya and Okpho region,
the Kwai Shans were led by
Ghunna Ein and ruled there.

ဂုဏ္ဍာန်တို့ဟေ့၊ အင်းဝ
ဘုရင်ရဲ့ ကြံစာခံရာမလိုဘူး။ ဒီဒေသ
မှာတော့ ငါက ဘုရင်လို့သာ မှတ်ကြ
I am Ghunna Ein. I am
not the ruler of the vassal
state of Inwa. I am the
monarch here.

မိုးကောင်း၊ မိုးညှင်း၊ မန်းမော် သီပေါ
စသည့် တောင်တန်းဒေသတို့တွင်လည်း
ရှမ်းစော်ဘွားတို့က ပဒေသရာဇ်များအဖြစ်
အင်းဝဘုရင်ကို ဆန့်ကျင်ခြားနားကာ
တစ်ဦးတစ်ဦး လုပ်နေကြ၏။
Mogaung, Mohnyin, Bhamo and
Thibaw from hilly regions had their
own chieftains and wanted to fight
against the kingdom of Inwa.

မြန်မာနိုင်ငံ အနောက်ဘက်ပိုင်းတွင်
လည်း ရခိုင်မင်းတို့က သီးခြားနိုင်ငံ
ထူထောင်ကာ မင်းမူလျက်ရှိသည်။

In the western part of the country,
Rakhine established their own
kingdom.

ယင်းသို့ အကွဲကွဲအပြားပြား ဖြစ်နေ
သော နိုင်ငံ၏ အခြေအနေကို မဟာ
ဓမ္မရာဇာဓိပတိမင်းက ထိန်းသိမ်းနိုင်
ခြင်း မရှိချေ။

The king of Inwa could not control
this belligerent states.

အင်း
တစ်နိုင်ငံလုံး ဦးနှင်းပဲ့ထောင်
ဖြစ်နေပါလား။ ငါ့ရဲ့စကားကိုလည်း
ဘယ်သူမှ ဂရုမစိုက်တော့ဘူး။
Em! All are in disunity and
they don't heed my word.

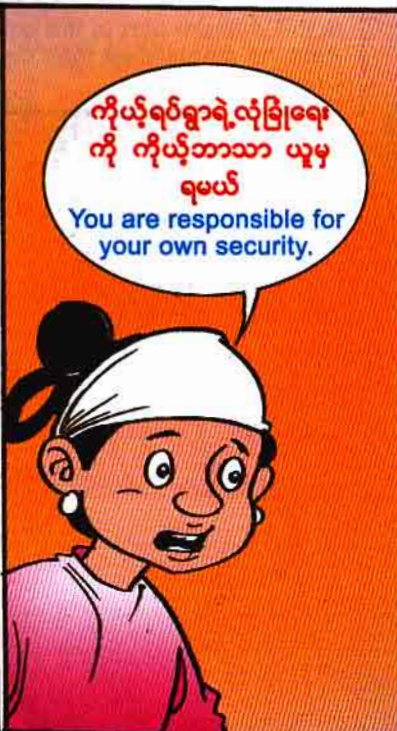
ငါ့ရဲ့ဩဇာ အတော်
ကျဆင်းနေပြီပဲ
I become a
powerless king.

အင်ဆလုရင်၏ဩဇာအာဏာ ကျဆင်းနေပြီး တစ်နိုင်ငံလုံး တစ်ခိုလ်တစ်မင်း လုပ်နေကြရာ မြို့တိုင်း ရွာတိုင်းမှာ ထုံခြုံမှုမရှိတော့ချေ။

As the king of Inwa's power was gradually fallen down every towns and villages were not safe.

ခုမှ မင်းမဲ့တိုင်းပြည်လို ဖြစ်နေပြီဟေ့
Now it seems anarchism prevailed.

ကိုယ့်ရပ်ရွာရဲ့လုံခြုံရေးကို ကိုယ့်တာသာ ယူမှ ရမယ်
You are responsible for your own security.

ဟုတ်တယ် အုပ်ချုပ်မှုလျော့ရဲ ပျက်ပြားလာတာနဲ့အမျှ တောမီးလောင် တောကြောင် လက်ခမောင်းခတ်ဆိုသလို သူရိုး စားပြရန်ကလည်း ကြောက်ရတယ်
It seems to be uprising of wild cat when the wild fire breaks out.

ဒါတင်ဘယ်ဟုတ်မလဲ၊ ဒီပြင်
 ရပ်ရွာက ကျုပ်တို့ရပ်ရွာကို ကျူးကျော်
 တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်တာမျိုး မခံရဖို့
 ကျုပ်တို့ရဲ့ရွာစည်းရုံးကို လုံအောင်ခတ်
 ပြီး ကင်းတွေပါ ချထားရမယ်ဗျ

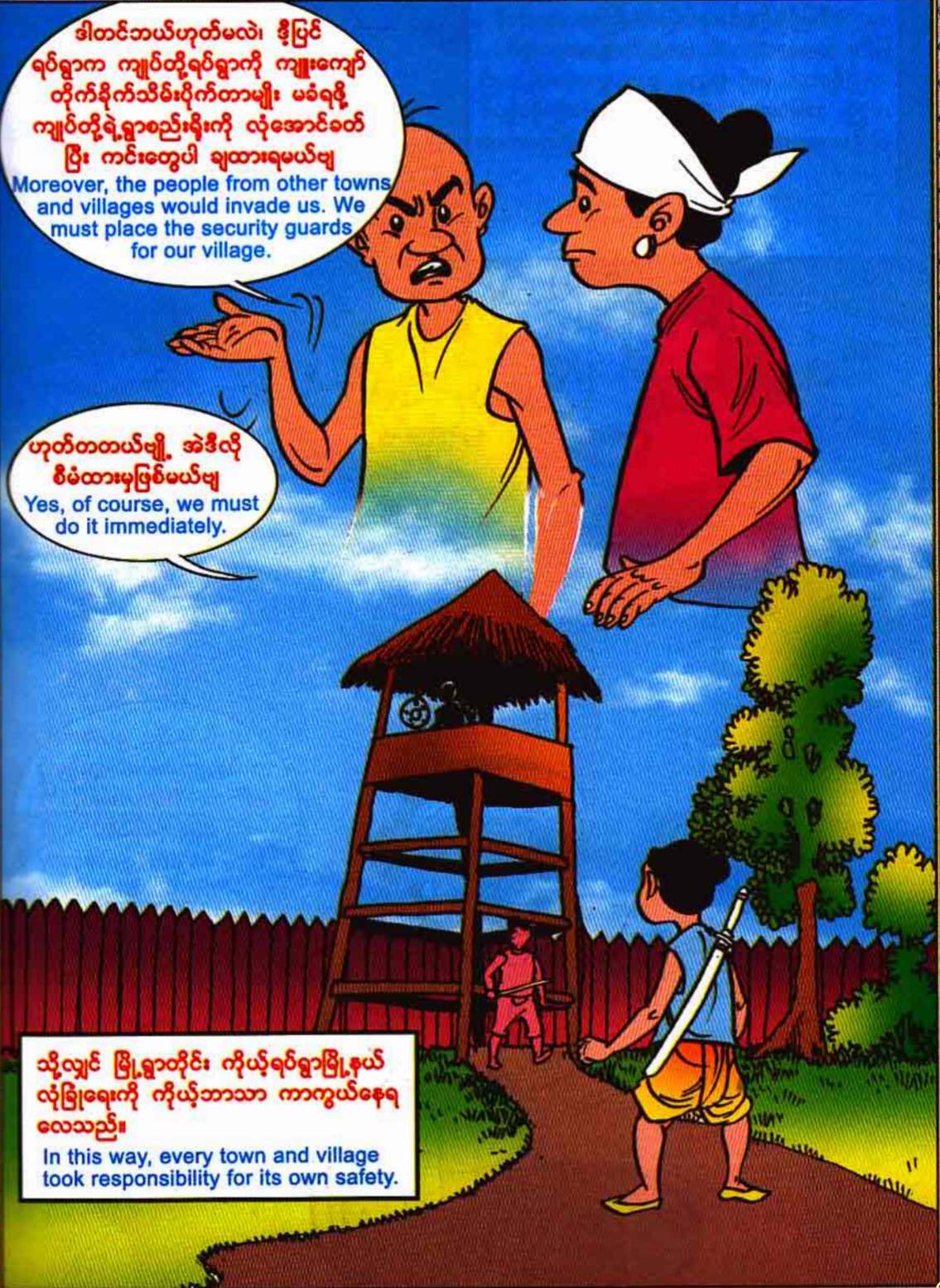
Moreover, the people from other towns
 and villages would invade us. We
 must place the security guards
 for our village.

ဟုတ်တယ်ဗျ၊ အဲဒီလို
 စီမံထားမှဖြစ်မယ်ဗျ

Yes, of course, we must
 do it immediately.

သို့လျှင် မြို့ရွာတိုင်း ကိုယ့်ရပ်ရွာမြို့နယ်
 လုံခြုံရေးကို ကိုယ့်ဘာသာ ကာကွယ်နေရ
 လေသည်။

In this way, every town and village
 took responsibility for its own safety.

ဧရာဝတီမြစ်နှင့်ချင်းတွင်းမြစ်အကြား ဧရာဝတီမြစ်မှ အနောက်ဘက် (၁၇)မိုင်ခန့်အကွာတွင် တည်ရှိသော မုဆိုးစိုရွာမှ ရွာသူရွာသားတို့သည်လည်း အခြားသော ကျေးရွာမြို့ငယ်တို့ကဲ့သို့ပင် လုံခြုံရေးအတွက် စိုးရိမ်ပူပန်လျက် ရှိကြလေ၏။

There was a village named Mutsobo, which was situated 17 miles west of Ayeyarwady river between Ayeyarwady and Chindwin rivers.

ကျုပ်တို့ရွာကို ဟံသာဝတီသားတွေပဲ လာပြီးကြီးစိုးမလား။ ကွေ့ရှမ်းတွေပဲ မင်းမူမလား မသိပါဘူးဗျာ။

I am not sure whether our village will be conquered by Hanthawaddy or Kwei Shan.

ဟုတ်တယ်ဗျာ ခုဟာက တယ်သူ့အဖေ ခေါ်ရမုန်းကို မသိဘူး။ နီးရာစားကြောက် နေရတဲ့ခေတ်ပဲ

Now we are in difficulty who will be our conqueror.

မိမိ၏ကျေးရွာသူ ကျေးရွာသားများ တုန်လှုပ်ချောက်ချားနေကြသည့်အဖြစ်ကိုသိသော မုဆိုးရိရွာသူကြီး ဦးအောင်ဇေယျသည် ရွာသူရွာသားများ ဆွေမျိုးသားချင်းများကို မိမိ၏အိမ်ဝိုင်းအတွင်း စုဝေးစေလိုက်သည်။

U Aung Zeya who was the headman of Mutsobo village, noticed that his villagers were worried for the incoming danger. So he invited them to his house.

ကဲ ကဲ လာကြ ထိုင်ကြ
ကျားကြီးတို့ မဲတူတို့
မောင်ပြားတို့
Come on in Kyar Gyi,
Mei Tu and
Maung Pyar.

ရွာသူကြီးဦးအောင်ဇေယျသည် သူကြီးမျိုးရိုးမှ ဆင်းသက်လာသူဖြစ်ပြီး တစ်ရွာလုံးလိုလိုမှာ သူနှင့် ဆွေရိပ်မျိုးရိပ်မကင်းသူများဖြစ်ပြီး တစ်ရွာလုံးအပေါ်မှာရော ဆွေမျိုးအုပ်စုအတွင်းမှာပါ ဩဇာညောင်း သူဖြစ်၏။

U Aung Zeya was from headman family and most of the villagers were his relatives. So all the villagers paid respect him.

ကဲ မင်းတို့ကို ခုလို
စုဝေးစေတာက ရပ်ရွာလုံခြုံ
ရေးကိစ္စအတွက် ဆွေးနွေး
ချင်လို့
I invite you to discuss
about the security of
our village.

ခုဆိုရင်
အားလုံးသိကြတဲ့အတိုင်း
ငါတို့နိုင်ငံဟာ အင်းဝဘုရင်ရဲ့ညံ့ဖျင်း
မှုကြောင့် နိုင်ငံစည်းလုံးရေးပျက်ပြားပြီး
ဒေသတိုင်းမှာ သူတစ်လူ ငါတစ်မင်း
ဖြစ်နေကြတယ်

As all of you've known, because
of the unqualified king of
Inwa, the whole country
is not in unity.

အင်းဝကို
ဟံသာဝတီဘက်က
အင်အားစုတွေက မကြာခင်
ဝင်တိုက်ရတော့မယ်လို့
သတင်းရတယ်

We have got the information
that the king of
Hanthawady will invade
the Inwa kingdom.

အင်းဝ ကျဆုံးသွားတာနဲ့
ဟံသာဝတီသားတွေနဲ့ ကွေ့ရှမ်းတွေဟာ
ငါတို့နယ်ကရွာတွေကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်
တော့မယ်

When the kingdom of Inwa fall,
the people of Hanthawady
and Kwei Shans will
invade us.

ဒီတော့ ငါတို့တတွေ
သင်းတို့ရဲ့လက်အောက်
မကျရောက်ရအောင် ငါတို့ရွာကို
ထန်းလုံးခံတပ်တည်ဆောက်ပြီး တစ်
ရွာလုံး လုံခြုံအောင်လုပ်ထားရမယ်
So we must build stockade
with the stem of toddy-
palm for our
security.

ရွာသားလူငယ်လူရွယ်မှန်သမျှ
ဓားခုတ်လှံထိုး မြင်းစီးကအစ စစ်ပညာတွေ
သင်ယူကြရမယ်၊ ငါ့ရဲ့စကားနားထောင်ကြ
ရမယ်၊ သဘောတူကြရဲ့လား
So the youths learnt to the arts
of spear throwing, feneing and
riding on horseback. Do you agree
to practise martial arts.

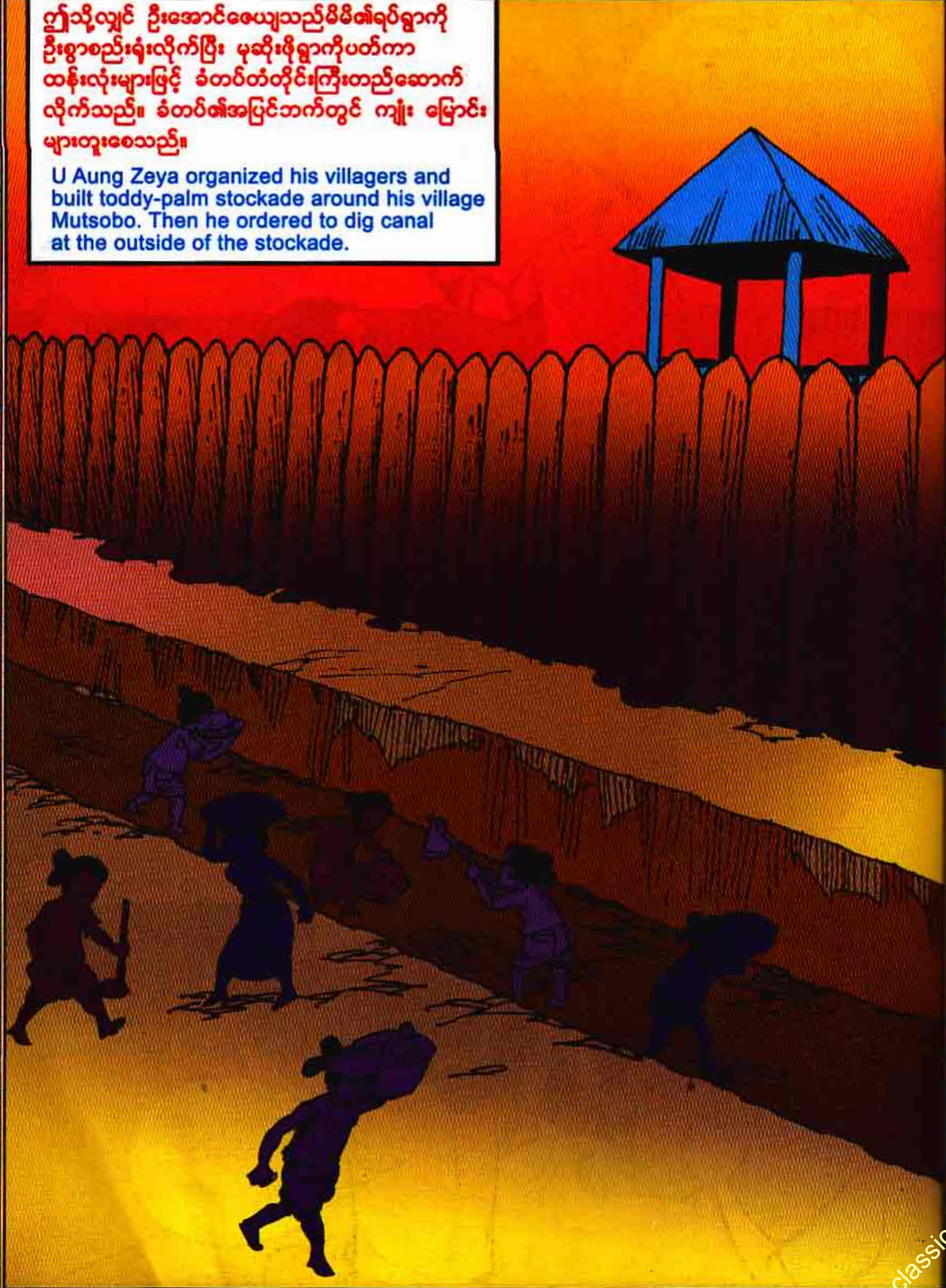

သဘောတူပါတယ်
We all agree!

သဘောတူပါတယ်
ခင်ဗျာ
We all agree!

ဤသို့လျှင် ဦးအောင်ဇေယျသည်မိမိ၏ရပ်ရွာကို
ဦးစွာစည်းရုံးလိုက်ပြီး မုဆိုးဖိုရွာကိုပတ်ကာ
ထန်းလုံးများဖြင့် ခံတပ်တံတိုင်းကြီးတည်ဆောက်
လိုက်သည်။ ခံတပ်၏အပြင်ဘက်တွင် ကျူး မြောင်း
များတူးစေသည်။

U Aung Zeya organized his villagers and
built toddy-palm stockade around his village
Mutsobo. Then he ordered to dig canal
at the outside of the stockade.

ခံတပ်၏အပြင်ဘက်ရှိ ရေတွင်းရေကန်တို့ကို
ရန်သူများ အသုံးမပြုနိုင်စေရန် ဖျက်ဆီးပစ်စေ
သည်။ ရန်သူများ ခိုအောင်းမှုမပြုနိုင်စေရန်
လယ်တဲများ၊ ဧရပ်များကိုဖျက်ဆီးစေ၏။
He ordered his men to destroy all the
wells and ponds lest the enemy should
use them outside of the stockade.

အဲဒီချုံတွေကို ရှင်းကြ၊
ရွာပတ်ပတ်လည်မှာ ပြောင်ရှင်း
နေအောင်လုပ်ထားရမယ်။ ဒါမှ ရန်သူတွေ
လာတာကို အဝေးကတည်းကမြင်နိုင်မယ်
Clear all the bushes and trees so
that we can see clearly when
the enemy advance to
our village.

ဦးအောင်ဇေယျသည် ယင်းသို့လျှင် ထန်းလုံးခံတပ်မြို့ တည်ဆောက်ပြီးနောက် ရွာသားလူငယ်လူရွယ် တို့ကိုတားခုတ် လှံထိုး မြင်းစီးမှုစွဲ စစ်ဆင်စစ်တက်နည်းများ တိုက်ခိုက်နည်းများကို သင်ကြားပေးသည်။

After U Aung Zeya had built toddy-palm stockade, he ordered the young men to learn and practise martial arts such as spears, sword fighting and riding on horseback.

ကဲ ရဲဘော်ကြီး ခင်ဗျားက ဘုရင့်တပ်တော်မှာ တာဝန်ထမ်းဖူးတယ်၊ ဒီတော့ ဒီလူငယ်တွေကို စစ်ပညာသင် ပေးရမယ်
Well, comrade, you've been served in the king's army, so you teach those young men the military strategy.

ဟုတ်ကဲ့ သူကြီးမင်း ကျုပ် သင်ပေးပါ့မယ်
Yes, headman, I'll teach them.

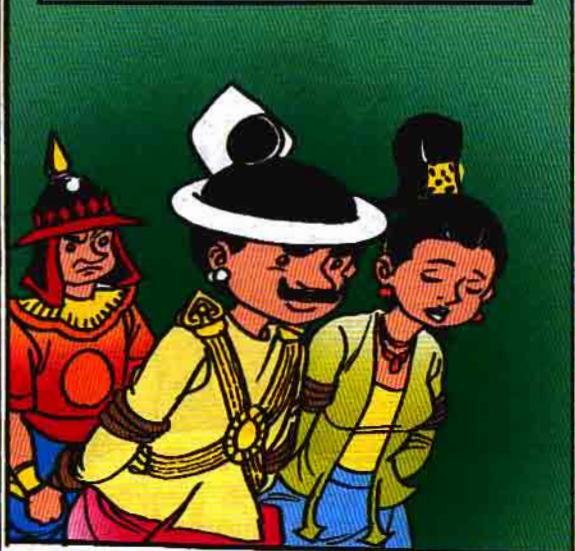

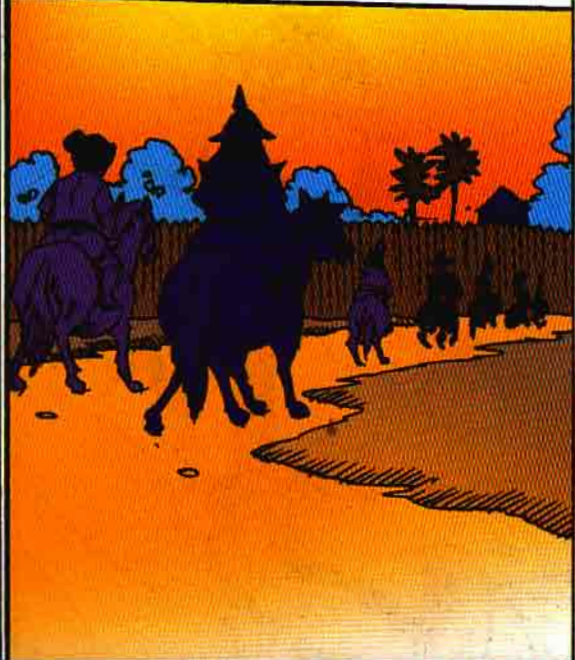
ချက်ထားသည့်အတိုင်း၊ ဟံသာဝတီတပ်တို့သည်
အင်းဝကို ချီတက်လုပ်ကြံကာ ...
As U Aung Zeya had established, the troops
from Hanthawady marched to Inwa and seized it.

အင်းဝဘုရင်နှင့် မိဖုရားတို့ကို ဟံသာဝတီသို့
ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်သွားလေသည်။
The king and queen were abducted
to Hantharwadi.

ထို့နောက် မကြာမီမှပင် ဟံသာဝတီတပ်တို့သည်
မုဆိုးဖိုရွာသို့ ချီတက်ရောက်ရှိလာကြတော့၏။
Soon the troops from Hanthawady marched
directly to the village of Mutsobo.

ဟေ့ မင်းတို့ရဲ့ခေါင်းဆောင်
ဟာ ဘယ်သူလဲ
Hey! Who is your
leader?

သူကြီးမင်း ဦးအောင်
ဇေယျပါ
He is headman
U Aung Zeya.

အေး မင်းတို့ရဲ့
ခေါင်းဆောင် ရွာသူကြီးကို
ပြောလိုက်၊ ငါတို့ရဲ့ဩဇာခံဖို့
သစ္စာရေ လာသောက်လှည့်လို့
Tell your leader to
come under our
control and drink
the water of loyalty.

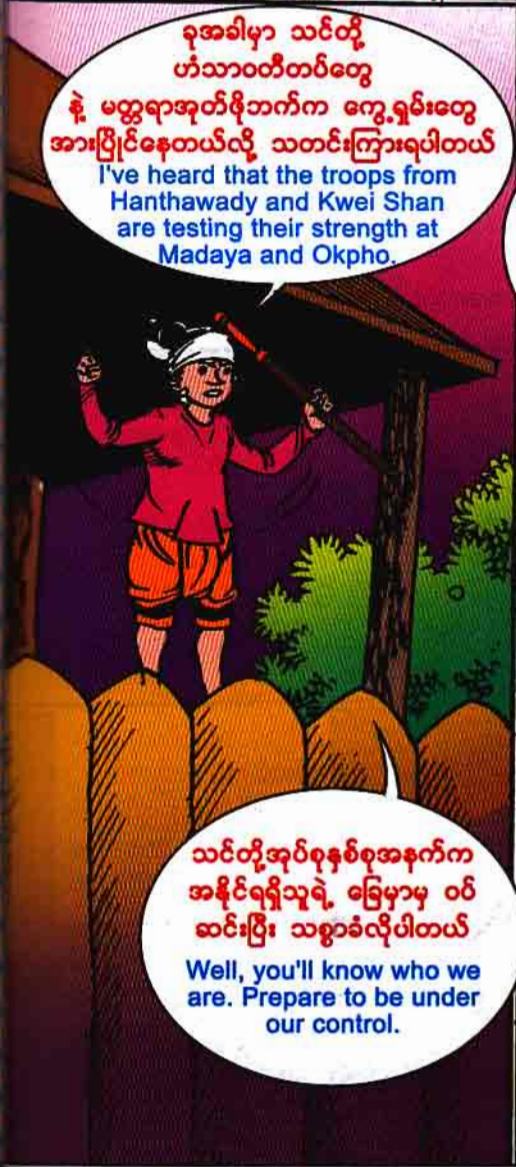
ဦးအောင်ဇေယျလည်း ဟံသာဝတီတပ်မှူးတို့ကို
ထွက်တွေ့ကာ ပြတ်သားစွာဆိုသည်။
U Aung Zeya came out and said sternly.

ဟံသာဝတီတပ်မင်းတို့ ကျုပ်တို့ဟာ ခေါင်းတစ်လုံးတည်း နဲ့အိုးနှစ်လုံးမရွက်နိုင်ပါဘူး။ အိုးတစ်လုံးပဲ ရွက်လိုပါတယ်

Commander of Hanthawady, we don't carry two pots on our heads.

ခုအခါမှာ သင်တို့ ဟံသာဝတီတပ်တွေ နဲ့ မတ္တရာအုတ်ဖိုဘက်က ကွေ့ရှမ်းတွေ အားပြိုင်နေတယ်လို့ သတင်းကြားရပါတယ်
I've heard that the troops from Hanthawady and Kwei Shan are testing their strength at Madaya and Okpho.

သင်တို့အုပ်စုနှစ်စုအနက်က အနိုင်ရရှိသူရဲ့ ခြေမှာမှ ဝပ်ဆင်းပြီး သစ္စာခံလိုပါတယ်
Well, you'll know who we are. Prepare to be under our control.

ဩ ဒီလိုလား ကောင်းပြီလေ မကြာခင် ကျုပ်တို့ရဲ့အကြောင်း သင်တို့မှဆိုးဖိုသားတွေ သိစေရမယ် သစ္စာခံဖို့သာ ပြင်ထားကြ
I'll be under the control of the winner of this struggle.

ဦးအောင်ဇေယျက ပရိယာယ်
 သုံးကာ ဟံသာဝတီတပ်တို့ကို
 တပ်ခေါက်ပြန်စေပြီးမှ ...

By using deception, U
 Aung Zeya let the Hanthawady
 troops to retreat.

သူ၏လက်ရွေးစင်တပ်သားတို့နှင့်အတူ ဟံသာဝတီတပ်တို့ ဆုတ်ခွာရာလမ်းကြောင်းဖိနပ်ဘေးမှ
 လျှို့ဝှက်စွာ ပန်းတက်ကာ ...

With his chosen elite troops U Aung Zeya followed them from the distance
 secretly.

သစ်ပင် ချုံနွယ်တောအုပ်
 ထူထပ်ရာမှ ကြိုတင်
 စောင့်ဆိုင်းနေကြပြီးလျှင်

They waited from the
 dense forest and.

ဟံသာဝတီတပ်တို့အား ပြောက်ကျားစနစ်ဖြင့် အတင်းဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်တော့၏။

By using guerilla warfare, U Aung Zeya and his me fought the troops of Hanthawady.

မမျှော်လင့်ဘဲ ချိုင့်အတိုက်ခံရသည့် ဟံသာဝတီတပ်ပျက်ကာ အသက်လုပြေးကြရလေသည်။

Unexpectedly, the troops of Hanthawady were ambushed by U Aung Zeya's troops and they galloped away in fright.

ကျွေးရှမ်းတို့သည်လည်း မုဆိုးဖိုရွာအား သစ္စာရေတိုက်ကာ လက်အောက်ခံပြုလုပ်ရန် လာရောက်ကြပြန်ရာ ...

The troops of Kwei Shan came to Mutsobo village to let them drink water of loyalty.

ဟံသာဝတီနဲ့ သင်တို့ကြဲစာပြိုင်ပြီး အနိုင်ရသူရဲ့ခြေဖဝါးအောက် ကြဲစာခံကျရောက်လိုပါတယ်။ ကြဲစာခံကျရောက်လိုပါတယ်။ သင်တို့ချင်း ပြိုင်လိုက်ကြပါဦး

We want to be under the control of winner between you and Hanthawady.

ကောင်းပြီ ငါတို့ရဲ့အကြောင်း သိစေရမယ်

Well, you'll know who I am.

ယင်းသို့လျှင် ဦးအောင်ဇေယျက ပရိယာယ်သုံးကာ ကွေ့ရှမ်းတို့ကို တစ်ခေါက်ပြန်စေပြီး အပြန်လမ်းမှ ကြိုစောင့်ကာ ပြောက်ကျားနည်းဖြင့် ချုံခိုထိုက်ခိုက်တော့ရာ ...

By using similar strategy and let the Kwei Shan troop to retreat and fought them with the tactic of guerilla warfare.

ချ သတ်ပစ်
Kill them.

မုဆိုးမိ
ရွာသားကွ
We are Mutsobo
villagers.

ဦးအောင်ဇေယျတဲ့ဟေ့
I'm U Aung Zeya.

ကွေ့ရှမ်းတို့ တစ်ဖျက်ကာ ထွက်ပြေးကြရလေ
သည်။

The Kwei Shan fled in disgust.

ဟံသာဝတီတပ်များနှင့် ကွေ့ရှမ်းတို့ကို ဦးအောင်ဇေယျ တိုက်ခိုက်အောင်မြင်ကြောင်း သတင်းစကား ကြားကြသည် ရွာနီးချုပ်စပ်တို့သည် မုဆိုးဖိုရွာဆီ ခိုဝင်လာကြတော့၏။

The news of the success of U Aung Zeya over the troops of Hanthawady and Kwei Shan spread far and wide. The young men from neighbouring village came under the administration of U Aung Zeya.

ဦးအောင်ဇေယျရဲ့ ဘုန်းရိပ် အောက်ကို ခိုဝင်ခွင့်ပြုပါ

Please let me come under your control.

ကျွန်တော်မျိုးတို့ကို စောင့်ရှောက်ပေးပါ ဝင်ဗျာ

Please keep us safe.

သို့ဖြင့် ဦးအောင်ဇေယျသည် မုဆိုးဖိုကိုအခြေပြုကာ အနီးအပါးမှ ရွာပေါင်း လေးဆယ့်ခြောက်ရွာကို စည်းရုံးသိမ်းသွင်း နိုင်ခဲ့လေသည်။

In this way, U Aung Zeya, basing his village Mutsobo, could recruit the forty six villages.

သို့ဖြင့် (၁၇၅၃) ခုနှစ်တွင် ဦးအောင်ဇေယျသည် မုဆိုးစိုကို ရတနာသိပ်ဟု သမုတ်ပြီး သူကိုယ်တိုင် လည်း အလောင်းမင်းတရားဘွဲ့ခံကာ မင်းပြုလေသည်။

In this way, in the year 1753, U Aung Zey changed the name of village from Mutsobo to Ratana Theingha.

သူ၏ငယ်ကျွန် လူယုံသူရဲကောင်း (၆၉)ဦးကိုလည်း တစ်ဦးချင်းစီအဖြစ် ခန့်အပ်ကာ တစ်နိုင်ငံလုံးကို စဉ်းရုံးတိုက်ခိုက် သိမ်းသွင်းရန် ကြံစည်တော်မူလေ၏။

This selected elites were appointed as commanders and he planned to fight the whole country and control it.

ဟဲ့ ဟဲ့ ငါ အရင်က
မောင်ပြား၊ ခုတော့ ခိုလ်ပြား
Formerly I'm Maung Pyar,
but now I'm
lieutenant Pyar.

အောင်မာ ငါလည်း အရင်က
ငမဲတူပါကွ ခုတော့ ခိုလ်မဲတူ
လေ ဟဲ့ ဟဲ့ ဟဲ့
I also become from
Nga Mei Tu to
lieutenant Mei Tu.

အလောင်းမင်းတရားသည် ဘုန်းလက်မှန်း
ကြံ့ခည်စန့်ရည်ဖြင့် ပြည့်စုံပြီး အရပ် (၅)ပေ
(၁၁) လက်မခန့် ထောင်ထောင်မောင်းမောင်း
နှင့် ကြံ့ခိုင်သော ကိုယ်လုံးကိုယ်ပေါက်ရှိသူ
ဖြစ်၏။

Alaung Mintra was powerful and good
at strategy and strong as well with the
height of 5 feet and 11 inches.

အသားညိုကာ သွယ်လျသော
မျက်နှာတွင် ကျောက်ပေါက်မာ
သဲ့သဲ့ရှိပြီး မျက်နှာထားတည်ကြည်
လျက် ရာဇဏှန္ဒြေနှင့် ပြည့်စုံသူ
ဖြစ်သည်။

His complexion was slightly
brownish and had pock mark
on his face with regal facial
expression.

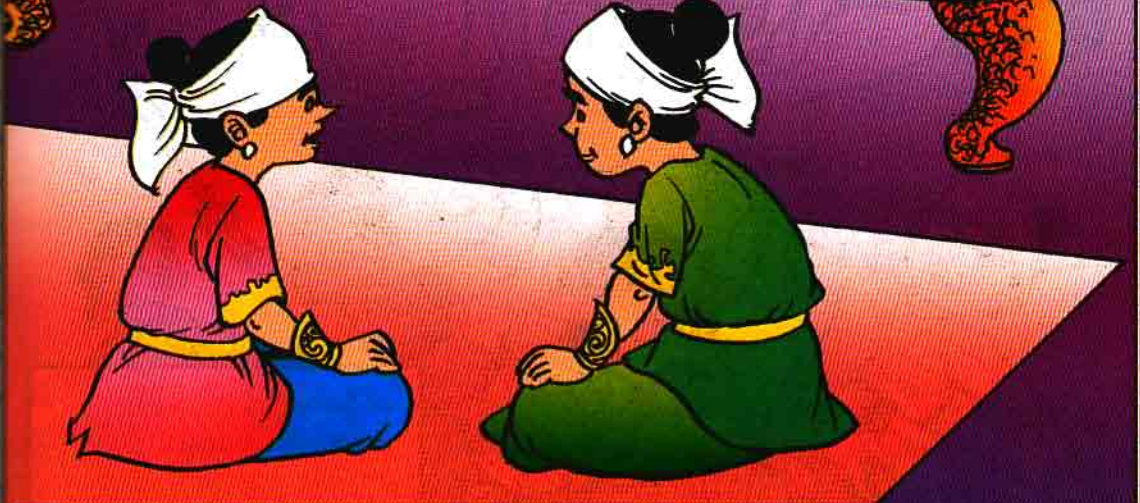
မင်းတရားကြီးတွင် ပိဖုရားခေါင်ကြီးတစ်ပါး၊ မြောက်နန်း
ပိဖုရားတစ်ပါး၊ ပိဖုရားငယ် ကိုယ်လုပ်တော်ငါးပါးရှိရာ
စုစုပေါင်း ပိဖုရား (၇)ပါးရှိလေ၏။

The King had one principal queen, and one queen
at the northern palace and five lesser queens
altogether seven queens.

အလောင်းမင်းတရားကြီးသည်
မြန်မာတို့၏နောက်ဆုံးမင်းဆက်
ဖြစ်သော ကုန်းဘောင်မင်းဆက်ကို
စတင်ထူထောင်သူဖြစ်ပြီး

Alaung Mintra established
the last dynasty of Konbaung.

မင်းတရားကြီး နိုင်ငံစည်းလုံးရေးအတွက် စတင်အခြေပြုခဲ့သည့် အောင်မြေ
ဖြစ်သော မုဆိုးဖိုသည် ရန်ကြီးအောင် ကုန်းဘောင် မုဆိုးဖို ရတနာသိယံ
ရွှေဘိုဟူ၍ အမည် (၅)မျိုးတွင်ခဲ့လေသည်။ မင်းတရားကြီးမှ သားတော်
နောင်တော်ကြီး ဆင်ဖြူရှင်နှင့် ဗဒုံမင်းသားတို့ကို ဖွားမြင်သည်။

His village Mustobo was a consecrated palace and had dubbed five
names as Yan Gyi Aung, Konbaung, Mustobo, Rotana Theinga and
Shwebo the king had two sons:- Sinbyushin and Badon prince.

အလောင်းမင်းတရားကြီးသည် နိုင်ငံစည်း၊ လုံးရေးအတွက် ဧရာဝတီနှင့်ချင်းတွင်းမြစ် နှစ်သွယ်အကြားရှိ မြင်းမူ ကျောက်ကာ တုတလင် စသည့် အရပ်ဒေသတို့ကို စတင်တိုက်ခိုက်စည်းရုံးခဲ့သည်။

To form a united country, the King Alaung Mintra started to fight and occupy Myin Mu, Kyaukkar and Butalin which were situated between Ayeyarwady and Chindwin rivers.

ခင်ဦးစားကိုလည်းကောင်း၊ မတ္တရာ အုတ်ဖိုအရပ်မှ ကွေ့ရှမ်း၊ ဂုဏ္ဏအိန်ကိုလည်းကောင်း၊ တိုက်ခိုက်အောင်မြင်ခဲ့သည်။ အင်းဝကိုလည်းတစ်လအတွင်း တိုက်ခိုက်အောင်မြင်ခဲ့ရာ ...
He occupied Khin U and subdued Gunna Ein in Madaya and Okpho and occupied Inwa within a month.

တောင်တန်းဒေသမှ ရှမ်းစော်ဘွားတို့သည် အလောင်းမင်းတရားထံ လက်ဆောင်ပစ္စည်း ဆက်လျက် ဘုန်းရိပ်ကံရိပ်၌ ခိုဝင်ကြ လေသည်။

The chieftains from Shan hill offered presents and came under the influence of Alaung Mintra.

သို့ဖြင့် အလောင်းမင်းတရားကြီးသည် အထက်မြန်မာနိုင်ငံတလွှားကို စည်းရုံးနိုင်ခဲ့ပြီး ပြည်ဖြို၍ တပ်ခွဲထားသည့် ဟံသာဝတီတပ်ကြီးကို တစ်လနီးပါး တိုက်ခိုက်ကာ အောင်မြင်တော်မူခဲ့လေသည်။

In this way, the king Alaung Mintra occupied the whole upper Myanmar and successfully fought against the troops of Hanthawady who were bivouacked at Pyay.

မြည်မြို့ကို သိမ်းပိုက်ပြီးနောက် အလောင်းမင်းတရားသည် စစ်လှေများ ဖောင်များဖြင့် ဧရာဝတီ မြစ်ကြောင်းအတိုင်း စုန်ဆင်းကာ ...

After the king had occupied Pyay, with military boats he drifted down along the Ayeyarwady river.

လင်းဆေးမြို့ကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ပြီးလျှင် လင်းဆေးမြို့ကို မြန်အောင်ဟုခေါ်ဝေါ်သမုတ်လေသည်။

When he occupied Lin Say, he renamed this town as Myanaung.

ဒီနေ့ကစပြီး လင်းဆေးဆိုတဲ့အမည်ကို ပယ်ဖျောက်ပြီး ဒီမြို့ကို မြန်အောင်လို့ ခေါ်တွင်စေ
From that day, erase the name Lin Say and turn it into Myanaung.

အလောင်းမင်းတရား၏ ဘုန်း လက်ရုန်းစွမ်းရည်တို့ကို ကြားသိကြသော မြစ်ဝကျွန်းပေါ်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသ များ၌ တစ်ဗိုလ်တစ်မင်း လုပ်နေကြသူများမှာ ချောက်ချား တုန်လှုပ်လာကြတော့၏။

When the group of belligerent heard the prowess and power of Alaung Mintra, they were trembling.

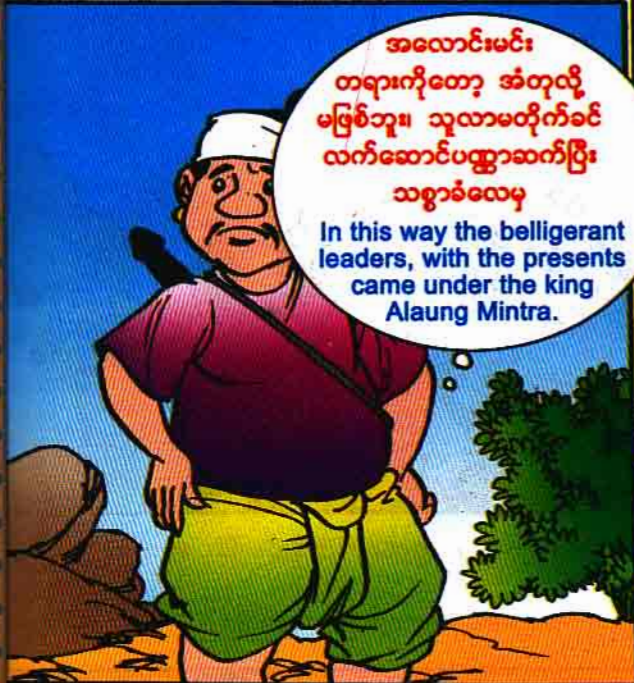
သို့ဖြင့် ယင်းပဒေသရာဇ်ငယ်တို့သည် အလောင်းမင်းတရားထံ လက်ဆောင် ပစ္စည်းများ ဆက်သကာ သစ္စာခံကြတော့၏။

We cannot fight against Alaung Mintra So before he has been here we must offer the presents and come under his influence.

အလောင်းမင်း

တရားကိုတော့ အံတုလို့ မဖြစ်ဘူး။ သူ့လာမတိုက်ခင် လက်ဆောင်ပစ္စည်းဆက်ပြီး သစ္စာခံလေမှ

In this way the belligerent leaders, with the presents came under the king Alaung Mintra.

ကျွန်တော်မျိုးတို့ အရှင်မင်းကြီးရဲ့ လက်အောက်သို့ သစ္စာခံ ခိုဝင်ပါတယ် ဘုရား

We came under the king Alaung Mintra.

ရခိုင်ဒေသဘက်မှလည်း သစ္စာခံ ခိုင်ခံ့လာကြရာ အလောင်းမင်းတရား၏တပ်မှာ အင်အားလွန်စွာ ကောင်းလာတော့၏။

When Rakhin troops came under his influence, the king Alaung Mintra's military strength was greater than before.

အလောင်းမင်းတရားသည် (၁၇၅၅) ခုနှစ် မေလတွင် ဒဂုံကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ပြီး ဒဂုံကိုကို ရန်ကုန်ဟု၍ အမည်ပြောင်းခဲ့လေသည်။

In the year 1755, in the month of May, he occupied Dagon and renamed it as Yangon.

ငါ့ကိုယ်တော်အတွက် ရန်အပေါင်းကုန်ပြီဆိုတဲ့ နိမိတ်ကိုယူပြီး ရန်ကုန် လို့ အမည်တွင်စေ

That's the end of strife for me. So I name it as Yangon.

အလောင်းမင်းတရားသည် ရန်ကုန်မြို့ကို သစ်တင်မြို့အဖြစ် ပြုပြင်ကာ တည်ရာ အကျယ်အဝန်း အားဖြင့် တာဝန်း (၁၁၁၅) တာ ရှိလေသည်။

The king Alaung Mintra transformed Yangon as wooden stockade and its area was about 1119 tars.

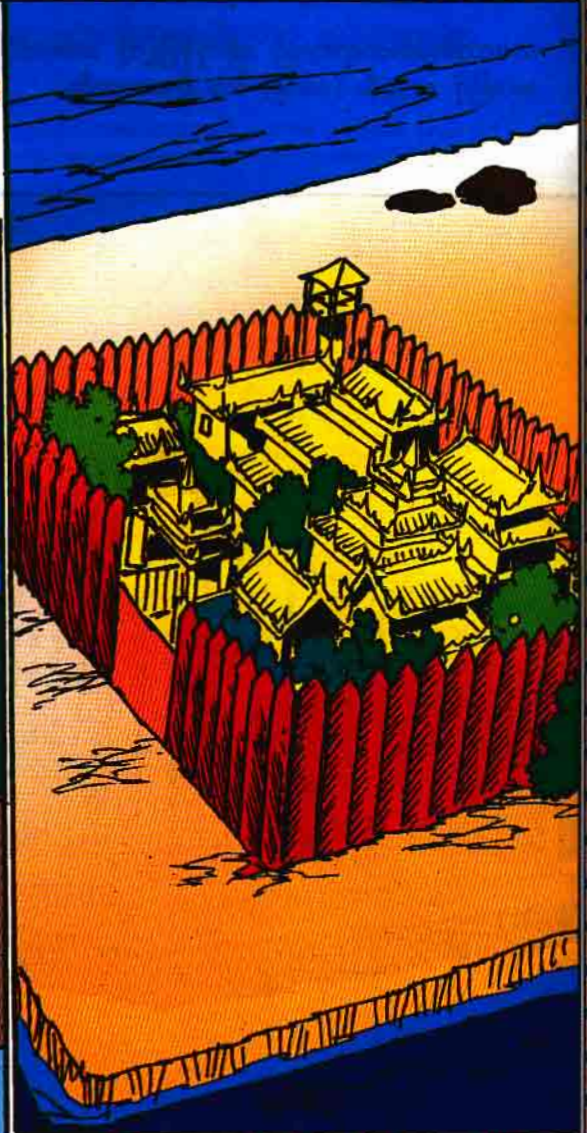
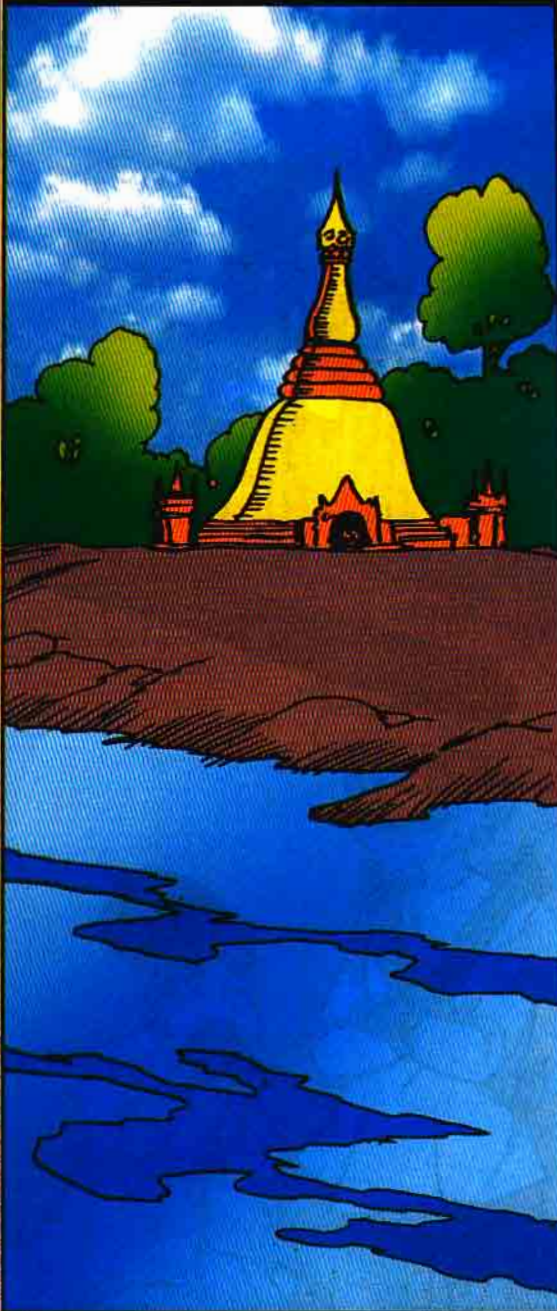

ကျုံး မြောင်း တံခါး ပြအိုး စသည် မြို့အင်္ဂါစုံလင်စွာဖြင့် ခုနစ်ရက်အတွင်း တည်ခြင်းဖြစ်၏။ ထိုသို့ အလောင်းဘုရား တည်သည့် သစ်တင်မြို့အတွင်းတွင် ရွှေတိဂုံ စေတီတော်ကြီး မပါဝင်ချေ။

He dug canal, built moat and watch-towers were constructed within a week.

ယင်း သစ်တပ်မြို့ကို ရေပတ်လည်ဝန်းရံလျက် ရှိပြီး ဆူးလေစေတီတော်မှာ သစ်တပ်မြို့၏အပြင်ဘက် ရေပတ်လည်ဝန်းရံလျက်ရှိသော ကုန်းပေါ်တွင် တည်ရှိလေသည်။

This wooden stockade was surrounded by water and the Sule pagoda was on an upland surrounded by water outside of the stockade.

အလောင်းဘုရားတည်သည့် ရန်ကုန်သစ်တပ်မြို့၏ နယ်နိမိတ်မှာ မြောက်ဘက်တွင် ဆူးလေစေတီတော် တောင်ဘက်တွင် ရန်ကုန်မြစ် အရှေ့ဘက်တွင် သိမ်ဖြူလမ်းနှင့် အနောက်ဘက်တွင် စစ်ကဲမောင် ထော်လေးလမ်းခန့်အထိ ကျယ်ဝန်းလေသည်။

The boundary of Alaung Mintra's Yangon wooden stockade was, Sule pagoda was in the north, the Yangon river was at the south, the Theinbey street was at the east and the Sitkei Maung Htaw Lay street was at the west.

ရန်ကုန်သစ်တပ်မြို့ကို တည်ပြီးနောက် အလောင်းမင်း တရားသည် သန်လျင်ဘက်ကမ်း သို့ စစ်လေ့များ ဖောင်များဖြင့် ကူးကာ တိုက်ခိုက်ပြန်သည်။

After Alaung Mintra had built the Yangon wooden stockade, he marched to Thanlyin with boats and rafts and fought.

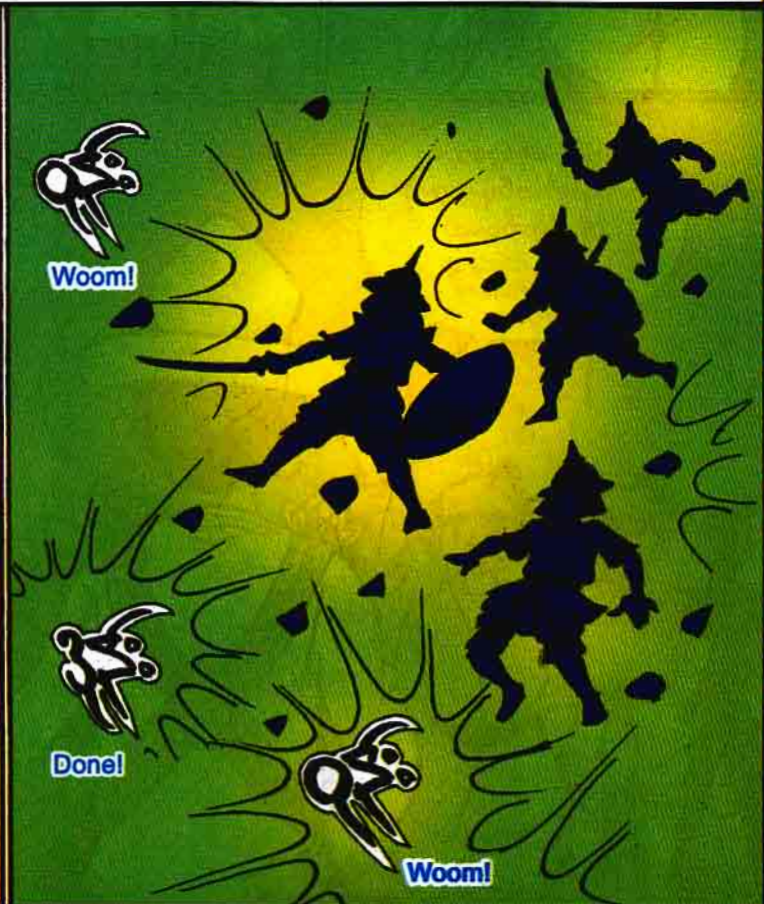

သို့သော် သန်လျင်မြို့ပေါ်မှ အမြောက်များဖြင့် အပြင်းအထန် ခုခံတိုက်ခိုက်ရာ မြို့အနီးသို့ မချဉ်းကပ်နိုင်ချေ။

But the Thanlyin fought back with artillery shells and they could not approach it.

Dane!

Woom!

Done!

Woom!

ဒီအတိုင်းဆို သံလျှင်ကိုရခိုမလွယ်ဘူး။ စစ်နည်း၊ ပရိယာယ် ပြောင်းလေမှပဲ
 If so, we can't take Thanlyin easily. We must change the military strategy.

အလောင်းမင်းတရားသည် သူ၏တပ်တော်အတွင်းမှ လက်ရွေးစင် သူရဲကောင်း (၉၃)ယောက်ကို ရွေးထုတ်ပြီး တာဝန်ပေးလေ၏။
 Alaung Mintra chose elite 93-soldiers and assigned them.

မင်းတို့မြို့ထဲကို လျှို့ဝှက်ရှင်ဖျက်ပြီး ဝင်ရောက်ကြရမယ်
 You must disguise and enter this town secretly.

ပြီးရင် ရန်သူတွေရဲ့ အမြောက်တပ်ဖွဲ့တွေကို တိုက်ခိုက်ရမယ်
 Then destroy the artillery troops.

တစ်ချိန်တည်းမှာ မြို့သိမ်းတပ်တွေက မြို့ကို ဝင်တိုက်မယ်
 At the same time the occupied troops must take the town.

သို့ဖြင့် လက်ရွေးစင်သူရဲကောင်းတို့သည် သန်လျင်မြို့အတွင်းသို့ ရုပ်ဖျက်လျက် လျှို့ဝှက်စွာ ဝင်ရောက်ကြပြီးလျှင် ...

So the elite soldiers entered into the town of Thanlyin.

ရန်သူတို့၏အမြောက်တပ်ဖွဲ့တို့ အား ဝင်ရောက်စီးနင်းတိုက်ခိုက် ကြပြီး ...

They fought against the artillery troops.

တစ်ချိန်တည်းမှာပင် အလောင်းဘုရား၏တပ်တော် တို့က မြို့ကိုအပြင်းအထန် စီးနင်းတိုက်ခိုက်တော့၏။

At the same time Alaung Mintra's troop occupied Thanlyin.

ရန်သူတို့ အကျအဆုံးများစွာဖြင့် ထွက်ပြေးကြရာ သန်လျင်မြို့ကို သိမ်းပိုက်ရရှိခဲ့ပြီး ...
 The enemies from Thanlyin, with so many losses and ran away in fright. The King's troop occupied Thanlyin.

ရန်သူတို့ကို ကူညီရန် ဆိုက်ရောက်လာကြသည့် ပြင်သစ်သင်္ဘောများကိုပါ တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်လိုက်တော့၏။
 The steamers with French soldiers, arrived to help the enemies in Thanlyin were also occupied by the King's troops.

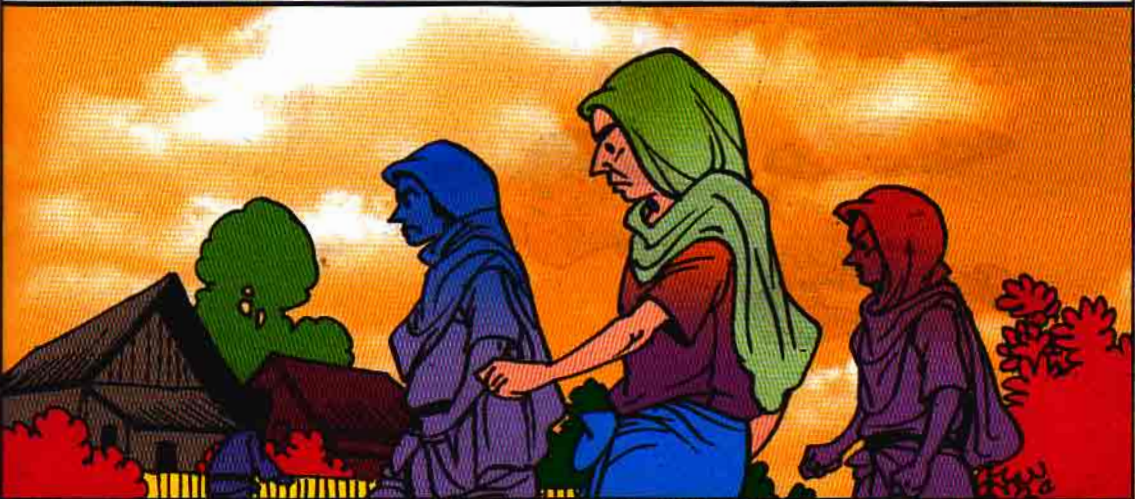
ထို့နောက် (၁၇၅၇) ခုနှစ်တွင် ဟံသာဝတီသို့ ချီတက်ပြီး ဖြို့ကို ဝန်းရံထား၏။

Then in the year 1757, the king Alaung Mintra marched towards Hanthawady and sieged the city.

သန်လျင်တိုက်ပွဲတုန်းကကဲ့သို့ပင် လက်ရွေးစင်သူရဲကောင်းတို့ကို ဟံသာဝတီဖြို့ထဲသို့ ရုပ်ဖျက်ကာ လျှို့ဝှက်ဝင်ရောက်စေပြီး ...

Just like the strategy in Thanlyin, the king assigned his elite men to enter into the city by disguising themselves.

အတွင်းနှင့်အပြင် နှစ်ဖက်ညှပ်တိုက်လေမှ ဟံသာဝတီကို အောင်နိုင်လေသည်။ ဤသို့ဖြင့် အလောင်းမင်းတရားသည် ထားဝယ်အပါအဝင် မြန်မာနိုင်ငံ အောက်ပိုင်းဒေသတစ်ခုလုံးအပေါ် သြဇာလွှမ်းမိုးနိုင်ခဲ့လေသည်။

By fighting Hanthawady from outside and inside, the king conquered the Hanthawady the king Alaung Mintra occupied all the lower Myanmar region including Dawei.

ထို့နောက် အလောင်းမင်းတရားသည် အထက် မြန်မာပြည် အနောက်မြောက်ဒေသကို ထိပါး လာသည့် မဏိပူရ ကသည်းတို့ကိုပါ ချီတက် တိုက်ခိုက်ရာ အောင်မြင်မှုရခဲ့လေသည်။

Then Alaung Mintra marched to the northwest frontier in which Manipuri troops uprising occurred and subdued them.

ဤသို့ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအထက်ပိုင်း အောက်ပိုင်းဒေသအားလုံးကို စည်းရုံး သိမ်းသွင်းနိုင်ခဲ့ကာ တတိယမြန်မာ နိုင်ငံတော်ကြီးကို အောင်မြင်စွာ တည်ထောင်နိုင်ခဲ့လေသည်။

In this way the King Alaung Mintra embraced the whole country and established the thrid Myanmar successfully.

(၁၇၆၀) ပြည့်နှစ်တွင်မူ အလောင်းမင်း တရားကြီးသည် ယိုးဒယားသို့ ကိုယ်တော် တိုင် ချီတက် တိုက်ခိုက်လေ၏။

In the year 1760, the king Alaung Mintra personally marched to the country of Siam and fought against it.

တိုက်ပွဲပေါင်းများစွာခွဲကာ ယိုးဒယား နိုင်ငံထဲသို့ ဝင်ရောက်နိုင်ခဲ့ပြီး နောက်ဆုံး ယိုးဒယားတို့၏မြို့တော် အယုဒ္ဓယကို ဝိုင်းရံ ထားနိုင်ခဲ့လေသည်။

There waged so many battles and at last Myanmar troops could siege the Siamese capital of Ayuddhiya.

ထိုသို့ ဝန်းရံထားစဉ်မှာပင်
အလောင်းမင်းတရားကြီးသည်
နာမကျန်းဖြစ်လာရာ ...

While the Ayuddhaya was
under siege, the King Alaung
Mintra suffered illness.

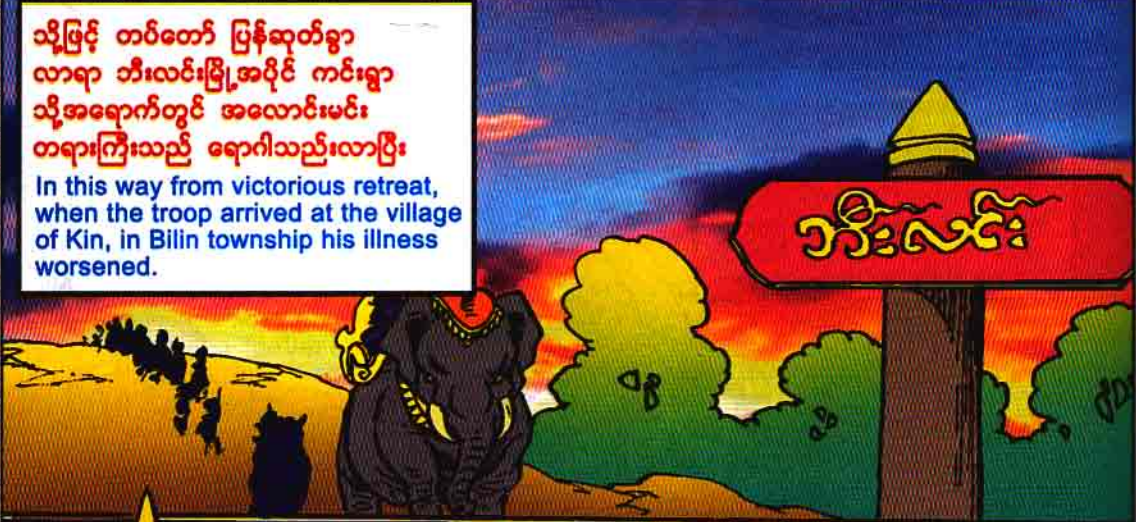
အင်း၊ ငါ့ရဲ့တပ်တော်လည်း
စစ်ပန်းလှပြီ၊ ငါကိုယ်တော်လည်း
နာမကျန်းဖြစ်နေတယ် တပ်
ပြန်ဆုတ်မယ် တပ်မင်းတို့
My troops and I, myself
is unwell, let's retreat
from siege.

လျော်ကန်သင့်မြတ်
လှပါတယ် ဘုရား
Yes, Your Majesty.

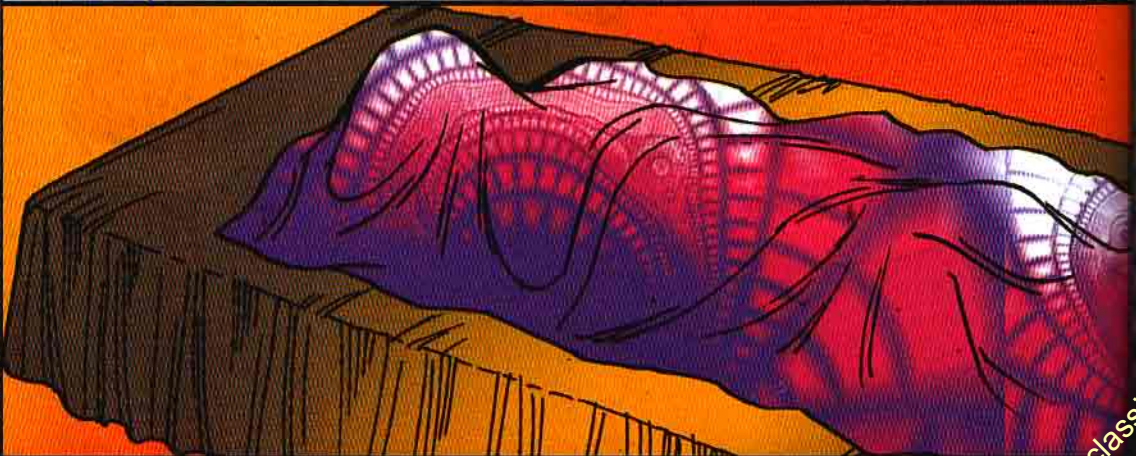
သို့ဖြင့် တပ်တော် မြန်ဆုတ်ခွာ
လာရာ ဘီးလင်းမြို့အပိုင် ကင်းရွာ
သို့အရောက်တွင် အလောင်းမင်း
တရားကြီးသည် ရောဂါသည်းလာပြီး

In this way from victorious retreat,
when the troop arrived at the village
of Kin, in Bilin township his illness
worsened.

(၁၇၆၀) ခုနှစ် မေလ (၁၁)ရက်တွင် နတ်ရွာစံ ကံတော်ကုန်ခဲ့လေသည်။ မည်သို့ဖြစ်စေ
အလောင်းတရား (ခေါ်) အလောင်းမင်းတရားသည် တတိယမြန်မာနိုင်ငံတော်ကို တည်ထောင်သော
သူရဲကောင်းမင်းအဖြစ် မြန်မာ့သမိုင်းတွင် ထင်ရှားကျော်ကြားလှပေသတည်း။

In the year 1760, on 11th May, the king Alaung Mintra passed away. Anyhow, in the
history of Myanmar, Alaung Mintra was a heroic king who successfully established
Third Myanmar.

ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရား

Sinbyushin Mintra

အလောင်းမင်းတရားကြီး နတ်ရွာစံပြီးနောက် သားတော်ကြီးဖြစ်သူ နောင်တော်ကြီးမင်း နန်းတက်လာကာ (၁၇၆၀) မှ (၁၇၆၃) ခုနှစ် အထိ ထီးနန်းကို စိုးစံခဲ့လေသည်။

After the king Alaung Mintra passed away, the king Naungdaw Gyi ascended the throne and ruled the country from 1760 to 1763.

နောင်တော်ကြီးမင်းသည် အရည်အချင်း ပြည့်ဝသော မင်းမဟုတ်ဘဲ (၁၇၆၃)ခုနှစ် တွင် နန်းကျလေသည်။

The king Naungdaw Gyi was not a qualified king and was dethroned in 1763.

ထိုအခါ အလောင်းမင်းတရား ကြီး၏သားတော်တစ်ပါးဖြစ်သော ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရားသည် (၁၇၆၃) ခုနှစ်မှာပင် နန်းတက် ခဲ့လေသည်။

At that time Sinbyushin Mintra, who was one of the sons of Alaung Mintra was enthroned in the year 1763.

ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရားသည် အရည်အချင်း ပြည့်ဝသော မင်းတစ်ပါးဖြစ်ပြီး ဖခမည်းတော် အလောင်းမင်းတရားကြီး တည်ထောင်ခဲ့သော မြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီးကို တည်တံ့အောင် ထိန်းသိမ်းအုပ်ချုပ်နိုင်ခဲ့သည်အပြင် ...

The king Sinbyushin Mintra was a qualified king and he could command and control the country of Myanmar, established by his father Alaung Mintra.

ဆင်ဖြူရှင်မင်းလက်ထက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ဧရိယာအကျယ် ဝန်းဆုံး ဖြစ်ခဲ့လေသည်။
During the reign of the king Sinbyushin, Myanmar possessed widest area.

မေညီတော် အလောင်းမင်းတရား
မင်းကြီးလက်ထက်က သိမ်းပိုက်နိုင်
ခြင်းမရှိခဲ့သော ယိုးဒယားနိုင်ငံ
အယုဒ္ဓယမြို့ကို (၁၇၆၅) ခုနှစ်
ဧပြီလတွင် စစ်ကြောင်းနှစ်ကြောင်း
ဖြင့် ချီတက်လုပ်ကြံခဲ့လေသည်။

The capital of Siam, Ayuddhaya
was not captured by his father
the king Alaung Mintra, he could
march and sack Ayuddhaya
in the year 1765.

အယုဒ္ဓယမြို့ကို မြန်မာ
တပ်များ ဝန်းရံထားပြီး
The capital Ayuddha
was surrounded by
Myanmar troops.

မြို့သိမ်းတိုက်ပွဲကို ပြင်းထန်စွာ ဆင်နွှဲပြီးမှ အောင်မြင်မှုရခဲ့လေသည်။
After waging a serious war, at last, the capital Ayuddhaya was captured.

ရာထင်ဆူဂိုဏ်းကောင်းများ [၂]

ဆင်ဖြူရှင်မင်းလက်ထက်တွင် မန်ချူးတရုတ် တို့နှင့် စစ်ပွဲကြီးလေးကြိမ် ဖြစ်ပွားခဲ့ရလေသည်။ မန်ချူးတို့သည်ကား တရုတ်နိုင်ငံ မြောက်ပိုင်း သားများဖြစ်ပြီး စစ်ရေးကျွမ်းကျင်သူများ ဖြစ်၏။

During the reign of Sinbyushin, there broke out four wars with the Manchurian Chinese troops, Manchurian Chinese were from the northern part of China and they were skill at fighting.

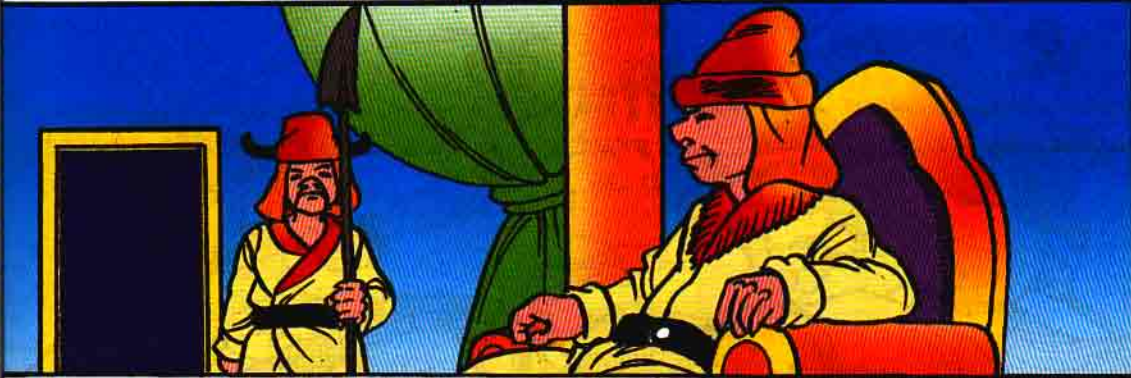
(၁၇) ရာစု အလယ်လောက်တွင် မန်ချူးတို့သည် တရုတ်တစ်နိုင်ငံလုံးကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ပြီး တရုတ်တို့၏ မင်မင်းဆက်ကို ဖြုတ်ချခဲ့ကြသည်။

In the middle of 17th Century, the Manchus occpied the whole mainland China and they overthroned China's Ming dynasty.

မန်ချူးဘုရင်တို့လက်ထက်တွင် တရုတ်နိုင်ငံသည် အဘက်ဘက်မှ အင်အားကြီးမားလာခဲ့၏။ ယင်းသို့ အင်အားကြီးထွားလာသည်နှင့်အမျှ အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများအပေါ် ဩဇာလွှမ်းမိုး ကျူးကျော်ရန် စတင်လာခဲ့သည်။

During the reign of the kings of Manchu, the China became the strong nation. So they invaded and were aggressive on the countries in Southeast Asia region.

မန်ချူးတရုတ်တို့သည် (၁၇၆၅) ခုနှစ်တွင် ပြည်ပသွင်းကုန်အပေါ် အခွန်ကောက်ခြင်းကိစ္စနှင့် နယ် နိမိတ်ပြဿနာတို့ကို အကြောင်း ပြုပြီး မြန်မာပြည်အား ပထမဆုံး အကြိမ် ကျူးကျော်ရန်စတင်လာခဲ့သည်။

In the year 1765, the Manchu Chinese, on account of levy on importation tax, the first Manchu aggression started on Myanmar.

မန်ချူးမင်း၏လက်အောက်ခံ ယူနန်ဘုရင်က မြန်မာနိုင်ငံ ကျိုင်းတုံမြို့ကို ချီတက်တိုက် ခိုက်လာခြင်း ဖြစ်၏။

The king of Yunan, who was the ruler of the vassal state of Manchu, marched and invaded Kentaung in Myanmar.

မြန်မာဘက်မှ ကျိုင်းတုံစော်ဘွားက အပြင်းအထန်ခုခံရာ စစ်သူကြီးနေမျိုးစည်သူ ကွပ်ကဲသည့် မြန်မာတပ်က ကျိုင်းတုံစော်ဘွားကို စစ်ကူပေးခဲ့သည်။

The chieftain from Kentung, defended the aggressors and Myanmar General Naymyo Sithu and his troops gave help.

မြန်မာတို့ဟေ့
We are Myanmar!

မြန်မာတပ်၏ရဲဝံ့စွာ တိုက်ခိုက်မှုကြောင့် မန်ချူးတရုတ်တို့ စစ်ရှုံးပြီး တရုတ်နိုင်ငံ ပဲခေါင်မြစ်ကမ်းအထိ ထွက်ပြေးခဲ့ကြရ၏။ Because of the bravely fighting of Myanmar troops the Manchu troops, they retreated back to Mekong river in China.

ယူနန်ဘုရင်ခံသည် စစ်ရှုံးသဖြင့် သူ့ကိုယ်သူ အဆုံးစီရင်သွားခဲ့သည်။
Because of the losing battle, the king of Yunan committed suicide.

မြန်မာတို့ကို ပထမအကြိမ် စစ်ရှုံးရသဖြင့် မကျေမနပ်ဖြစ်နေသော မန်ချူးတရုတ်တို့သည် ယူနန် ဘုရင်ခံအသစ် ခန့်အပ်ပြီး (၁၇၆၆) ခုနှစ်တွင် တာဝန်ပြစ်ကြောင်းအတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ ချီတက်ဝင်ရောက်စေကာ ...

The grudging Manchu who lost war in first time, they appointed new king of Yunan and they sailed down along the Tapein river to wage war with Myanmar.

မန်းမော်မြို့ကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်လိုက်၏။ ဆက်လက်ပြီး မန်ချူးတရုတ်တပ်တို့က ထိုးစစ် ဆင်လာခဲ့ကာ ...

The Manchu troops occupied Bhamo. Then Manchu troops made offensive war against Myanmar.

မြန်မာစစ်သူကြီး ဗလမင်းထင် ကွပ်ကွဲသည့် ကောင်းတုံခံတပ် ကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ရန် ကြိုးစားလာကြသည်။

They intended to occupy Kaungton where Myanmar General Bala Minhtin commanded there.

သို့သော် မြန်မာတပ်များက ချွတ်ချွတ်ချွတ်ချွတ်နှင့် ကောင်းတုံ ခံတပ်ကို မန်ချူးတရုတ်တို့ မထိုး ဖောက်နိုင်ကြချေ။

But the courageous response of Myanmar troops, the Manchu troops could not penetrate the Kaungton stockade.

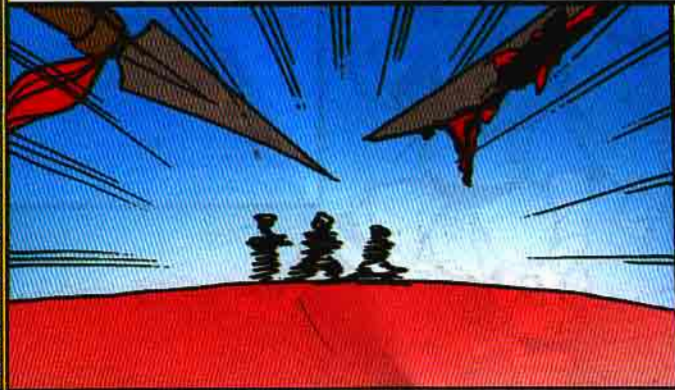
မြန်မာစစ်သူကြီး နေမျိုးစည်သူ၏တပ်က ကောင်းတုံ
 ခံတပ်ကို အားပြည့်စစ်ကူပြီး တိုက်ခိုက်ရာ ...
 Myanmar General Naymyo Sithu supported
 the Kaungton stockade and fought against
 them.

မန်ချူးတရုတ်တို့ အကျအဆုံးများစွာဖြင့်
 ဆုတ်ခွာထွက်ပြေးကြရ၏။
 The Manchu troops retreated with
 lots of casualty.

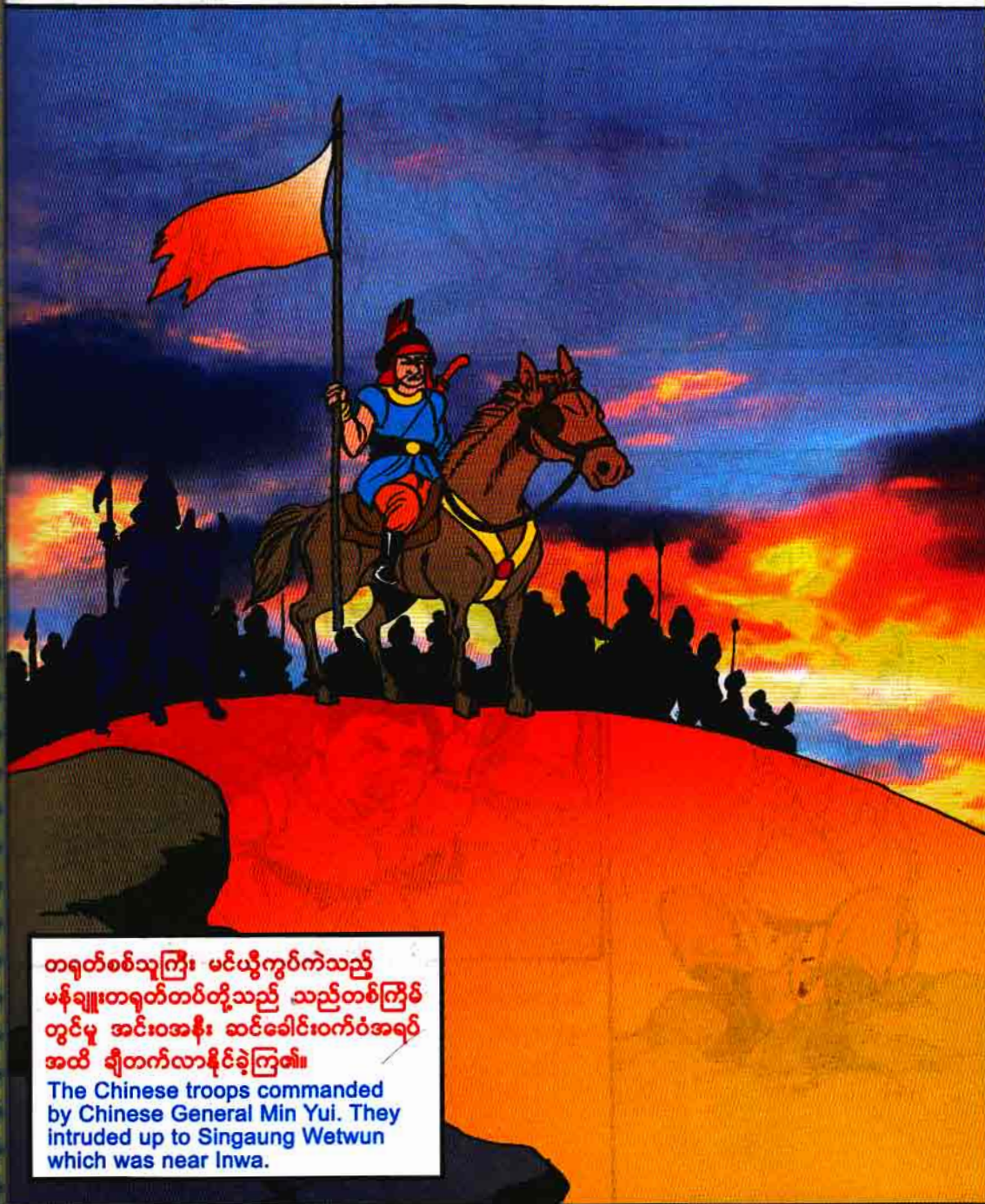
မြန်မာတပ်များက တရုတ်နယ်ထဲ ယူနန်အနောက်ပိုင်းအထိ လိုက်လံတိုက်ခိုက်သဖြင့် မန်ချူးတရုတ်
 တို့ ဒုတိယအကြိမ် ကျူးကျော်စစ်ပွဲတွင်လည်း အကျအဆုံးများစွာဖြင့် ရှုံးနိမ့်ထွက်ပြေးခဲ့ရလေသည်။
 စစ်ရှုံးသဖြင့် ယူနန်ဘုရင်ခံအသစ်လည်း သူ့ကိုယ်သူအဆုံးစီရင်သွားခဲ့၏။

Myanmar troops chased the Manchu troops up into the chinese territory to the west
 of Yunan. Manchus lost for second times with great loss. On account of this loss, the
 new king of Manchu committed suicide.

မန်ချူးတရုတ်တို့သည် နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် မြန်မာတို့ကို စစ်ရှုံးခဲ့ရသဖြင့် မကျေချမ်းနိုင်ဘဲ (၁၇၆၇) ခုနှစ်တွင် တတိယအကြိမ်အဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ ကျူးကျော်တိုက်ခိုက်လာပြန်သည်။

Because of the loss of two time to the Myanmar troops, they had grudge on it. So in the year 1767 they made aggression third time into Myanmar.

တရုတ်စစ်သူကြီး မင်ယွီကွပ်ကဲသည့် မန်ချူးတရုတ်တပ်တို့သည် သည်တစ်ကြိမ်တွင်ပူ အင်းဝအနီး ဆင်ခေါင်းဝက်ဝံအရပ်အထိ ချီတက်လာနိုင်ခဲ့ကြ၏။
The Chinese troops commanded by Chinese General Min Yui. They intruded up to Singaung Wetwun which was near Inwa.

မြန်မာစစ်သူကြီး မဟာသီဟသူရနှင့် တိမ်ကြားမင်းခေါင်တို့ဦးစီးသည့် မြန်မာတပ်တို့သည် တရုတ်တပ်ကြီးဆီ ရိက္ခာပို့ရန် လာသည့်တပ်တို့ကို လမ်းခုလတ်မှ ကြားဖြတ်တိုက်ခိုက်လိုက်ရာ ...

The Myanmar troops commanded by General Maha Thiha Thura and General Tein Kyar Mingaung, ambushed the supporting column of Chinese troops.

တရုတ်တပ်ကြီးသည် ရိက္ခာဖြတ်လပ်ပြီး The supporting line was cut off.

ရိက္ခာဖြတ်နေပါတယ် ဆိုမှ ကဲကွာ Our supporting time is cut off. Take that!

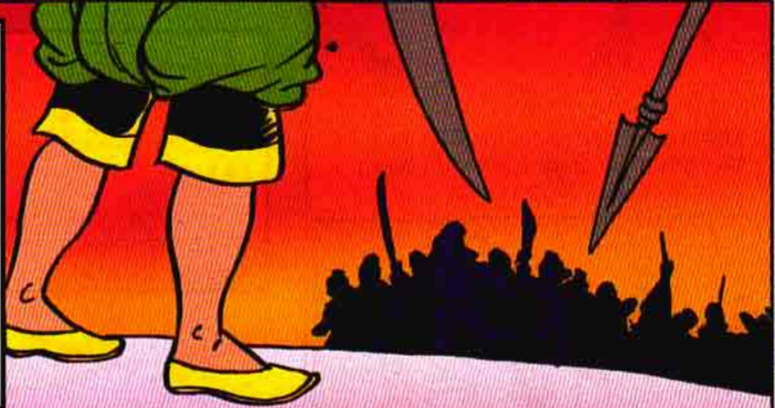
ပေါက်စီ စားချင်တယ် I want to eat pauksi.

ရိက္ခာအခက်အခဲ ကြီးစွာဖြစ်လာသဖြင့် တပ်ခေါက်ပြန်ရတော့၏။ So they retreated with empty stomachs.

ထိုသို့ ဆုတ်ခွာလာရသည့် မန်ချူးတရုတ်တပ်ကြီးသည် မောရှမ်းဒေသ အရှေ့ပိုင်း၊ ပိုင်းယုအရောက်တွင် မြန်မာ တပ်တို့၏အပိုင်းခံရပြီး ...

The retreating column of Chinese troops were surrounded by Myanmar troops in Mong Yin in the Mau Shan region.

မြန်မာတပ်၏တိုက်ခိုက်မှုကြောင့် အကျအဆုံးများစွာဖြင့် ဖရိုဖရဲ ဖြိုကွဲကာ အကြီးအကျယ် စစ် ရှုံးပြီး ထွက်ပြေးကြရလေသည်။

Because of fierce fight of Myanmar troop, they ran in helter skelter with heavy loss

မန်ချူးတရုတ် စစ်သူကြီး မင်းယွီသည် လည်း စစ်ရှုံးသဖြင့် ကိုယ့်ကိုကိုယ် အဆုံးစီရင်လိုက်တော့၏။

The Manchu General Min Yui committed suicide for this failure.

မန်ချူးတရုတ်တို့သည် မြန်မာတို့နှင့် တိုက်ခိုက်ရာ စစ်ရှုံးရသဖြင့် မကျေမချမ်း နိုင်ခြင်းကား ...

The Manchus had a grudge on Myanmar for their loss in fighting with Myanmar troops.

တေ့ထွအကြိမ် ကျူးကျော်တိုက်ခိုက်ရန် အင်အားအလုံးအရင်းဖြင့် (၁၇၆၇)ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ ချီတက်လာကြပြန်သည်။

In the year 1769, the Manchu troops marched into Myanmar with massive troops.

မန်ချူးတရုတ်ကေရာမ် ချင်းလိုက စစ်ကြောင်း သုံးကြောင်းဖြင့် ချီတက်တိုက်ခိုက်စေရာ မန်းမော် မြို့အထိထိုးဖောက်နိုင်ခဲ့ပြီး မန်းမော်ကို သိမ်းပိုက် နိုင်ခဲ့၏။

Chin Lone, the emperor of Manchu, sent three columns of his troops and they could occupy Bhamo.

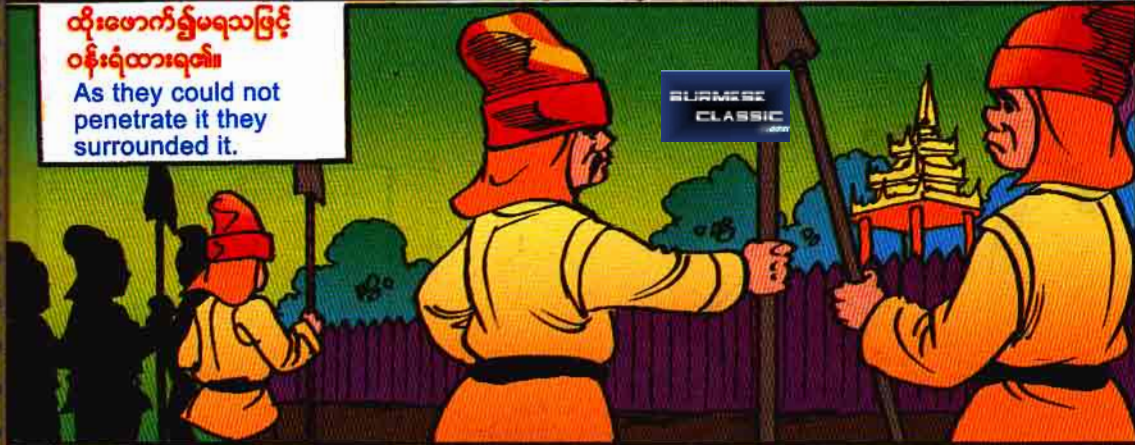
BURMESE CLASSIC

သူတို့ မည်သည့်အခါကမျှ
 ထိုးဖောက်နိုင်ခြင်း မရှိသော
 ကောင်းတုံခံတပ်ကို အပြင်း
 အထန်တိုက်ခိုက်သော်လည်း
 They fought impenetrable
 Kaungton stockade with
 great mass of troop.

ထိုးဖောက်၍မရသဖြင့်
 ဝန်းရံထားရ၏။
 As they could not
 penetrate it they
 surrounded it.

မြန်မာတို့က မန်ချူးတရုတ်
 တို့၏ရိက္ခာသို့သည့်လမ်းကြောင်း
 တို့ကို ဖြတ်တောက်တိုက်ခိုက်
 သဖြင့် မန်ချူးတရုတ်တပ်ကြီး
 မှာ ရိက္ခာပြတ်လပ်ရပြန်သည်။

The Myanmar troop
 ambushed the supporting
 column of Manchu and
 the Chinese troops was
 cut-off again

ရိက္ခာပြတ်လပ်ကာ စိတ်ဓာတ်ကျနေသည့်
မန်ချူးတရုတ်တပ်ကြီးကို မြန်မာတို့က
ပိုင်းရဲတိုက်ခိုက်ရာ ...

The starving Manchu troops were
attacked by Myanmar troops.

မန်ချူးတရုတ်တပ်တို့မှာ ချောင်
ပိတ်မိပြီး မျှော်လင့်ချက်ကင်းမဲ့
သည့်အဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့ရတော့
သည်။

The Manchu troops were
cornered and became
hopeless.

မဖြစ်ဘူး 'ဝ'တို့ စစ်ပြေ
ငြိမ်းမှ ဖြစ်တော့မယ်

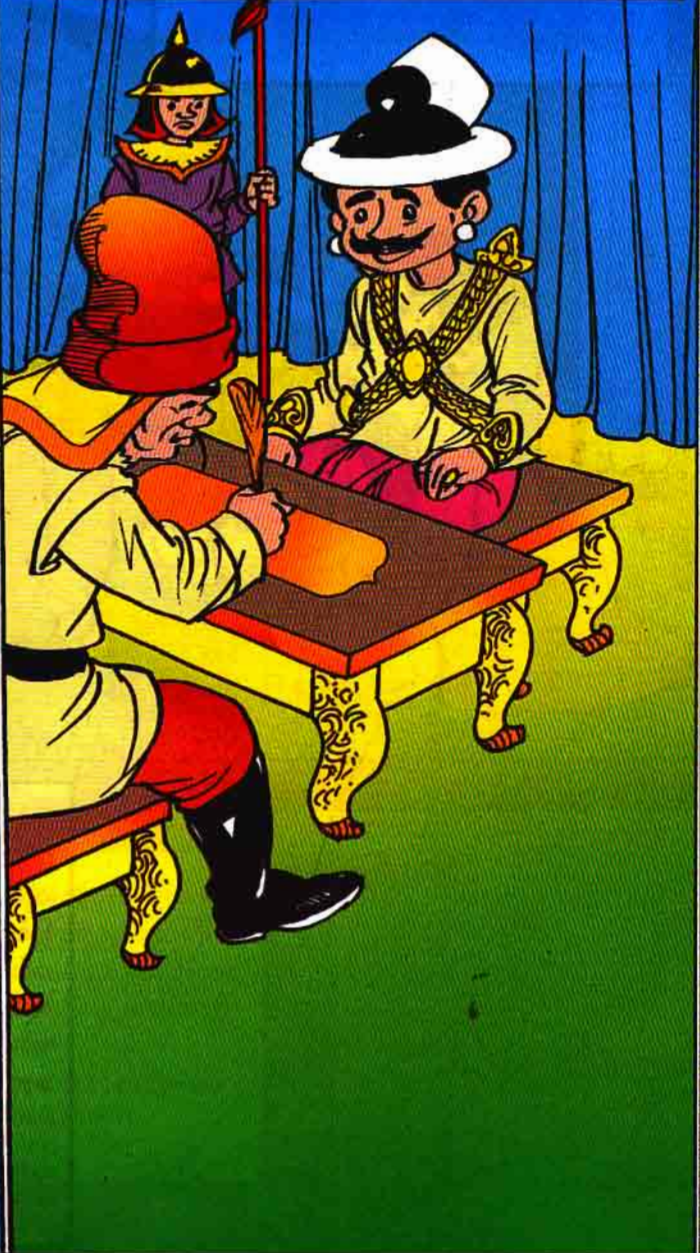
No, we must end
the war.

သို့ဖြင့် မန်ချူးတရုတ်တပ်မှူးတို့က
 မြန်မာတပ်မှူးတို့အား စစ်ပြေငြိမ်းရန်
 ကမ်းလှမ်းလာရတော့သည်။
 So the Manchu general discussed
 to end the war with Myanmar
 Generals.

စစ်ကို မလိုလားသည့် မြန်မာတို့ကလည်း စစ်ပြေငြိမ်းမှုကို
 လက်ခံပြီး (၁၇၆၉) ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် တရုတ်မြန်မာ
 စစ်ပြေငြိမ်းရေး သဘောတူစာချုပ် ချုပ်ဆိုခဲ့ရသည်။
 As Myanmar did not want to wage war in
 December 1769, the Sino-Myanmar treaty of
 ending war was signed.

ယင်းသို့လျှင် မန်ချူးတရုတ်တို့၏ လေးကြိမ် တိုင်တိုင် ကျူးကျော်လာမှုကို အောင်မြင်စွာ တွန်းလှန်နိုင်ခဲ့သည်မှာ မြန်မာတို့၏ဘုရင် ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရားကြီး၏ ဦးဆောင်လမ်းညွှန်မှုကောင်းခြင်း။

In this way, because of the good leadership of Sinbyushin Myanmar troops could drive the Manchu out four times.

မြန်မာတိုင်းရင်းသားတို့၏ စည်းလုံးညီညွတ်စွာ ပြည်ပရန်ကို ရဲရဲဝံ့တွန်းလှန်နိုင်ခြင်း စွမ်းပကားကြောင့် ဖြစ်ပါ၏။ သို့ကြောင့်လည်း ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရားကြီးမှာ မြန်မာ့သမိုင်းတွင် ထင်ရှားကျော်ကြားသော သူရဲကောင်းမင်းအဖြစ် ကမ္ဘာ့ထီးရိုးနိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတော့သတည်း။

Because of the unity of Myanmar national races, we can drive out the external enemy. So the king Sinbyushin Mintra was the hero king in the history of Myanmar.

စစ်သူကြီးမဟာဗန္ဓုလ

General Maha Bandoola

စစ်သူကြီး မဟာဗန္ဓုလသည်ကား ကုန်းဘောင်ခေတ် ဘကြီးတော် မင်းတရား (ခေါ်) စစ်ကိုင်းမင်းလက်ထက် တွင်ထင်ရှားခဲ့သည့် မြန်မာ့သူရဲကောင်း စစ်သူကြီးပင် ဖြစ်ပါသည်။

The General Maha Bandoola was a heroic General in Konbuung period. He served as famous General under the reign of he king Bagyidaw Mintra (a) Sagaing Min.

မြန်မာ့သတ္တိကို ရန်သူနယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ်ချုပ်တို့ကပင် အသိအမှတ်ပြု လေးစားလာအောင် သတ္တိနှင့်စွမ်းရည်ကို ပြသခဲ့သော မြန်မာသူရဲကောင်းကြီး မဟာဗန္ဓုလသည်ကား သာမန်ဆင်းရဲသား တောင့်သူလယ်သမားဘဝမှ ဆင်းသက် လာသူဖြစ်ပါ၏။

His courage and military prowess were respected by his adversary British Generals. He was descended from family of farmer.

စစ်သူကြီးမဟာဗန္ဓုလကို ပုံရွာခရိုင် ဘုတလင်မြို့နယ်အပိုင် ငပုရင်းရွာကလေး၌ သက္ကရာဇ် (၁၁၄၄)ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း (၂)ရက် တနင်္လာနေ့ နံနက် (၁)နာရီတွင် လယ်သမား ဦးပေါက်တောနှင့် ဒေါ်မိငြိမ်းတို့မှ မွေးဖွားခဲ့လေသည်။

The General Maha Bandoola was born on 2nd waxing day of Tasaungmon in 1144 M.E in the village of Ngapayin, Butalin Township, Monywa district. He was Monday born and at 1 am to the farmer U Pauk Taw and Daw Mi Nyein.

သူ့ကို သူ၏ဘဝများကိုးကွယ်သည့် ရွာဦးကျောင်းဆရာတော်မှ မောင်ရစ်ဟု၍ မှည့်ခေါ်စေခဲ့လေသည်။

He was named as Maung Yit by the sayadaw who was revered by his parents.

မောင်ရစ်သည် ငယ်စဉ်ကလေးဘဝကပင် ရဲစွမ်းသတ္တိနှင့်ပြည့်စုံပြီး မဟုတ်မခံစိတ် ရှိသူဖြစ်သည်။

Since he was in childhood, he was courageous and never surrendered to other.

တကာကြီးတို့ရဲ့သားဟာ ဇာတာကောင်းသူပါပဲ၊ ထူးချွန်မယ့်ကလေးမောင်ရစ်လို့ မှည့်ခေါ်ကွယ်

Your son's horoscope is very good. He will be an outstanding boy. So I name him as Maung Yit.

ငဖြူးလူ မင်းလားကွ မိကိုမဟုတ်တာ ပြောဦး

Nga Phyu Lu, you tell me a lie.

မောင်ရစ်လေး အသက် (၁၃)နှစ်သို့ ရောက်လာသည့်အခါ ဖိဘနစ်ပါးက ရွာဦးဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း မှာပင် ရှင်ပြုပေးလေသည်။

When he was 13 years of age, he was novitiated at the monastery.

ရှင်သာမဏေဖြစ်သွားသည့် မောင်ရစ်သည် သာသနာ့ဘောင်မှာပင် ပျော်ရွှင်လျက်ရှိစဉ် ...

When Maung Yit was novitiated, he was happy in the religious order.

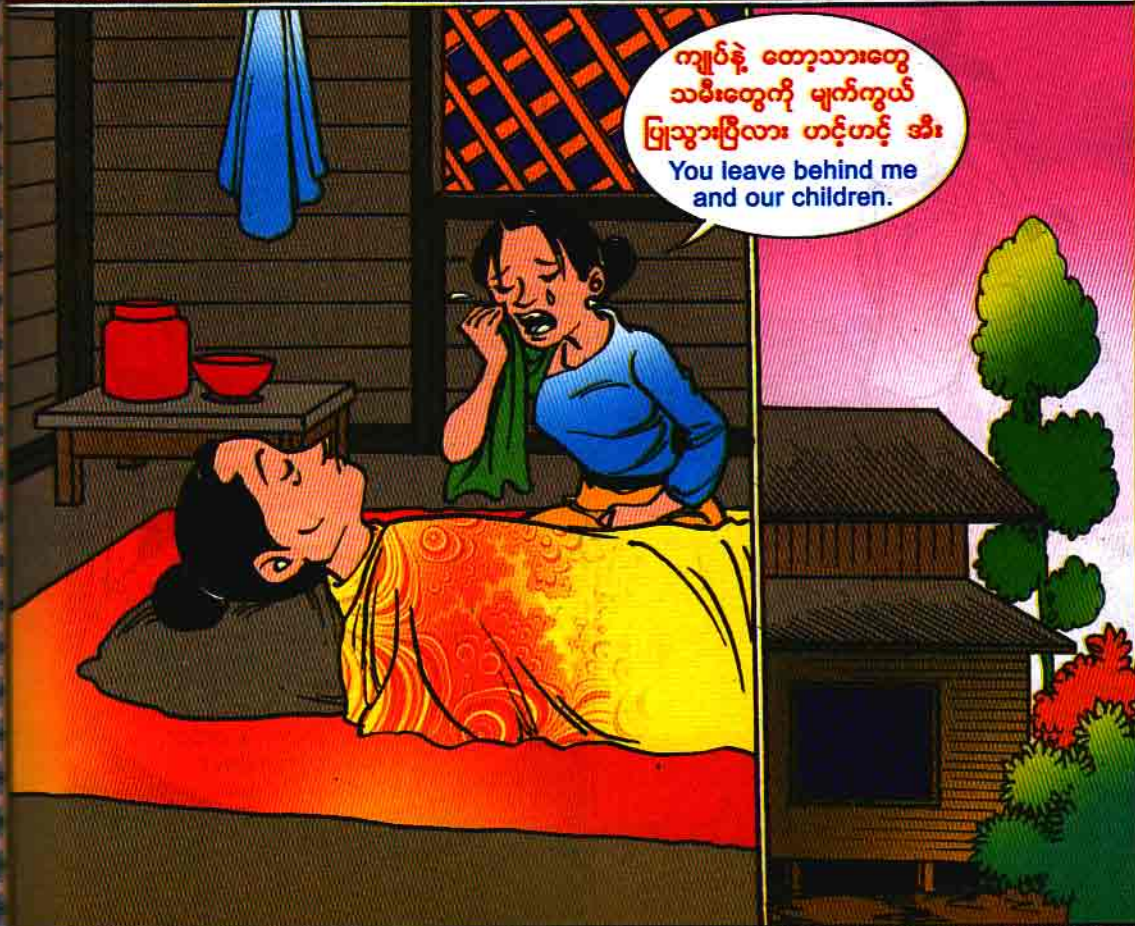
သူ၏ဖခင် ဦးပေါက်တောမှာ နာမကျန်းဖြစ်ပြီး ကွယ်လွန် သွားရှာလေသည်။

His father U Pauk Taw was dead because of illness.

ဖြစ်ရလေ ကိုပေါက်တောရယ် ဟင့် ဟင့်
Are you leaving us alone, Ko Pauk Taw.

ကျွန်နဲ့ တော့သားတွေ သမီးတွေကို မျက်ကွယ် ပြုသွားပြီလား ဟင့်ဟင့် အီး
You leave behind me and our children.

ခင်ပွန်း ဦးပေါက်တော ကွယ်လွန်သွားသဖြင့်
 ယောက်ျားသား ဦးဆောင်မှုမရှိတော့သည့်
 မိသားစုတွင် ဒေါ်မိငြိမ်းမှာ သားသမီးသုံးဦး၏
 တာဝန်ကို မနိုင်မနင်း ထမ်းရွက်ခဲ့ရလေသည်။
 As her husband U Pauk Taw was dead,
 Daw Mi Nyein looked after her children
 alone.

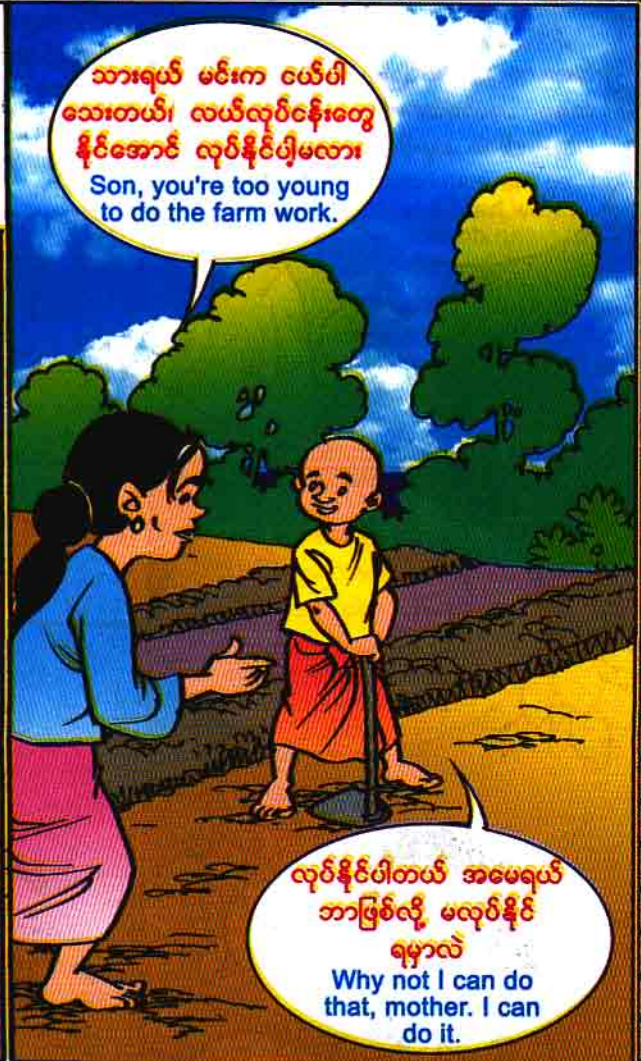
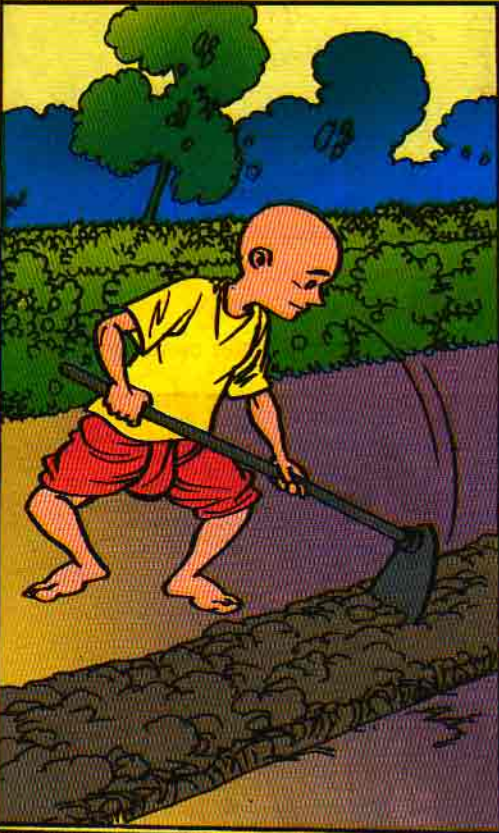
အင်း တကာမကြီး
 တစ်ယောက်တည်း မိသားစု
 တာဝန်ကို ထမ်းနေရတာတယ်
 Em! My mother alone
 take care of the whole
 family.

မဖြစ်သေးပါဘူး။ ငါ လူထွက်ပြီး
 အစ်ကိုကြီးအဖအရာဆိုသလို
 တကာကြီး အဖေ့ရှေ့ကိုယ်စား
 မိသားစုတာဝန်ကို ယူမှသင့်မယ်
 As I am the eldest son, I must
 leave from religious order
 and had to shoulder
 the family burden.

ရှင်သာမဏေအဖြစ်မှ လူထွက်ပြီးနောက် မောင်ရစ်သည် ဖခင်ကြီးလုပ်ကိုင်ခဲ့သည့် လယ်ယာလုပ်ငန်းကို ပခုံးပြောင်း တာဝန်ယူ ခဲ့လေသည်။

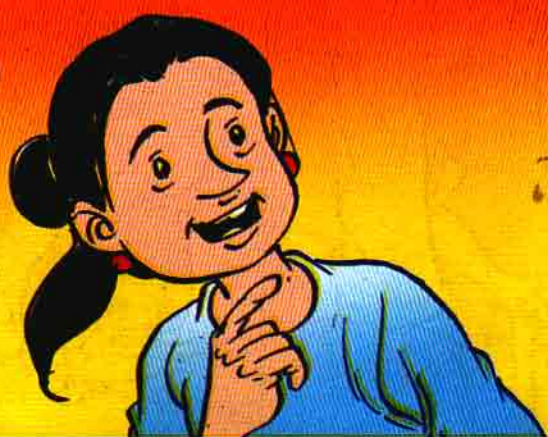
After he had left from religious order, Maung Yit did the farm-work what his father had done.

သာရယ် မင်းက ယေပါ သေးတယ်၊ လယ်လုပ်ငန်းတွေ နိုင်အောင် လုပ်နိုင်ပါ့မလား
Son, you're too young to do the farm work.

လုပ်နိုင်ပါတယ် အဖေရယ် ဘာဖြစ်လို့ မလုပ်နိုင် ရမှာလဲ
Why not I can do that, mother. I can do it.

ငါ့သားလေး ပင်ပန်းနေပါဦးမယ်ကွယ်
My son will be tired.

သားဟာ ယောက်ျားပါ အမေ၊ တယ်လောက်ပဲ ပင်ပန်းပါစေ မပူပါဘူး။
I am the man, mother. How hard it is, I can do well.

လူဆိုတာ ကိုယ်ထမ်းဆောင် သင့်တဲ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင် သင့်တဲ့အချိန်မှာ ထမ်းကို ထမ်းရွက်ရမှလဲ အမေ
Man must serve the duty when he ought to do so.

အင်း၊ ငါ့သားကတော့ ဇွတ်ပဲကိုး၊ တာဝန်သိတတ် တဲ့နေရာမှာလည်း စံပြပါပဲကွယ်
Em! My son is man of perseverance. You're the model in hard work.

ဤသို့ဖြင့် ညီ ညီမလေးများ အရွယ်ရောက်လာသည်အထိ မောင်ရစ်က လုပ်ကိုင်ကျွေးမွေးခဲ့လေသည်။
Until his younger brother and sister came of age he looked after them.

ညီ ညီမလေးတို့ အထိုက်အလျောက် အရွယ်ရောက်လာမှ မောင်ရစ်သည် ဒီပဲရင်းမြို့သူ ရှင်မင်းဘူးဆိုသည့် မိန်းကလေးနှင့်အိမ်ထောင်ပြုခဲ့လေသည်။

When his brother and sister had come of age, he married to a young woman named Shin Min Bu from Dipeiyin.

အိမ်ထောင်ကျပြီးနောက် သား မောင်ကျန်းကြီးကို မွေးဖွားလာပြီးသည် အချိန်တွင် ...

When he had got a son Maung Kyan Gyi.

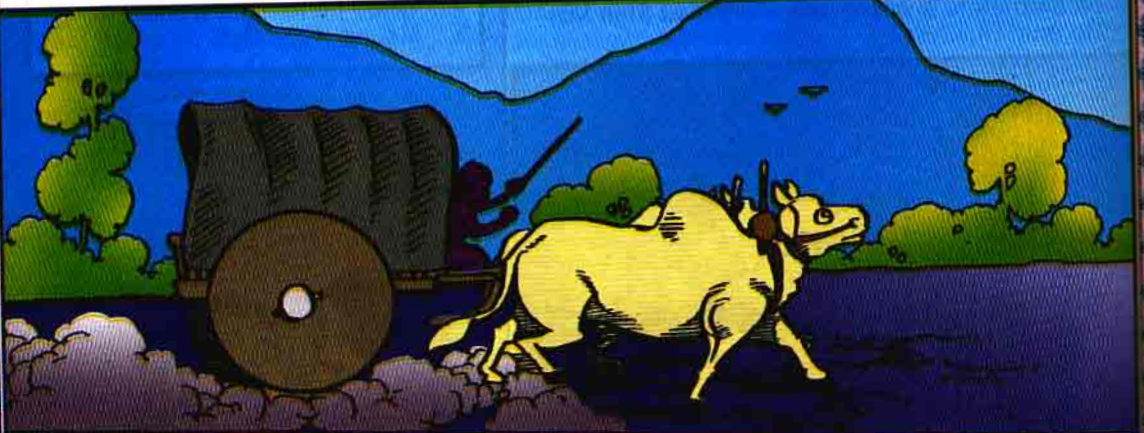
သူ လုပ်ကိုင်ရသည့် လယ်ယာမြေဝယ် သီးနှံတို့ မအောင်သဖြင့် စားဝတ်နေရေး ကြပ်တည်းလာရသည်။

The crops that he had cultivated were fail, he faced difficulties.

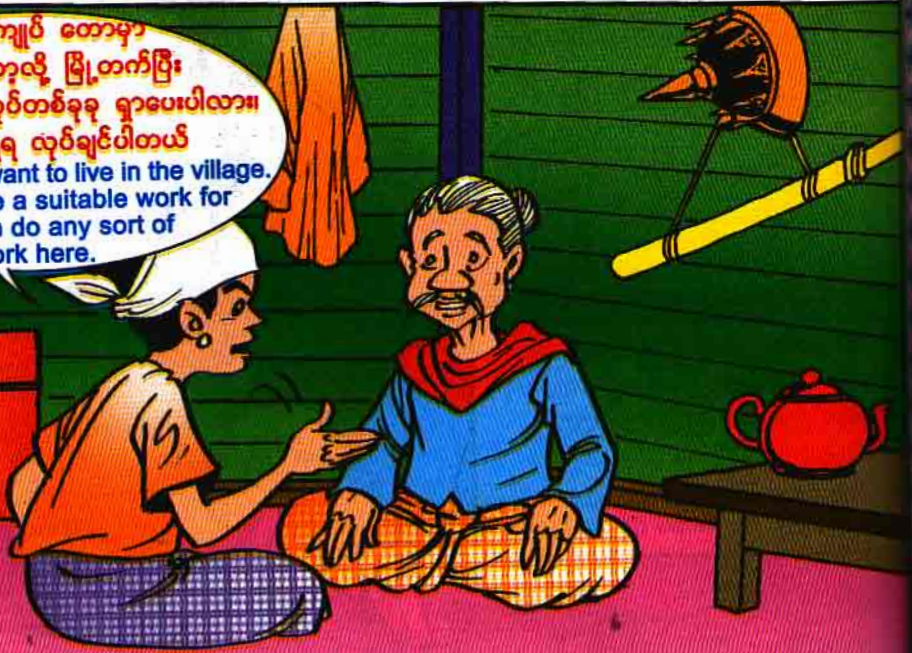
ဤတွင် မောင်ရစ် မိမိ၏မိသားစုဘဝ တိုးတက်ရာတိုးတက်ကြောင်းအတွက် အလုပ်အကိုင်အသစ် ရှာဖွေရန် အမရပူရသို့ မိသားစုအလိုက် ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ကာ ...

For the future of his family, he and his family moved to Amarapura.

ရွှေနန်းတော်၌ တံခါးမှူးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသည့် အဘိုးဖြစ်သူထံ သွားရောက်ခဲ့လေသည်။
He came to his grandfather who was the gate keeper of the royal palace.

အဘိုး ကျုပ် တောမှာ
မနေချင်တော့လို့ မြို့တက်ပြီး
ကျုပ်အတွက် အလုပ်တစ်ခုခု ရှာပေးပါလား။
ဘာအလုပ်ရရ လုပ်ချင်ပါတယ်
Grandpa, I don't want to live in the village.
Please inquire a suitable work for
me. I can do any sort of
work here.

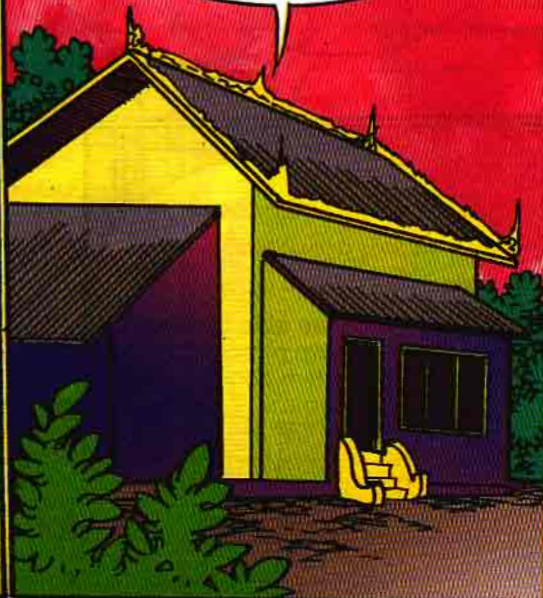
အိမ်၊ ငါ့ပြေးဟာ ခွန်အားမထ
နဲ့ပြည့်စုံပြီး ယောက်ျားပီသတဲ့
ရုပ်ရည်ရှိသူပဲ၊ မင်းမှတစ်ဆင့်လုပ်လော့

Em! As you have manly
figure and appearance, would you
like to serve to the service
of the king.

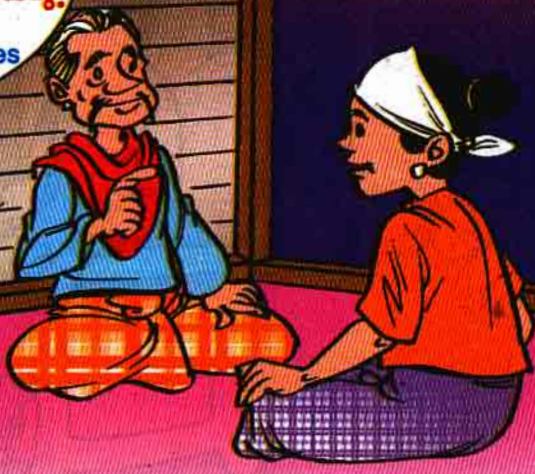
ဟာ လုပ်ချင်ပြီလား
အဘိုးရယ် မင်းမှတစ်ဆင့်လုပ်ရင်
စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံအောင် ရနိုင်
တယ်မဟုတ်လား

I want to do for the service
of the king eagerly. Can I get
enough sustenance?

ရနိုင်ပြီလားကွယ် ကိုယ့်တာဝန်
ကိုယ်ကျေအောင် တမ်းရွက်နိုင်ရင်
အကြီးအကဲတွေရဲ့ သူကောင်းပြု
ခံရနိုင်တယ်ကွယ်၊ ရဲစွမ်းသတ္တိရှိပြီး
အလုပ်ကိုကြိုးစားရင် ကြီးပွားနိုင်တယ်ကွဲ့

If you do dutifully and
courageously, the authorities
will reward you.

တာဝန်ကျေဇို့ကတော့
စိတ်ချပါ ဘယ်လိုတာဝန်ပဲ
ဖြစ်ဖြစ် ကျေအောင်ထမ်းမှာပါ
Don't worry about it.
I can do everything
dutifully.

ရှေ့ ကြိုက်ပြီ ငါ့ပြေးအလုပ်ရဖို့
မပူနဲ့ အိမ်ရှေ့စံကိုယ်တော်ကြီးဆီမှာ
အမှုထမ်းဖို့ အသိုင်း ပြောပေးမယ်
Good! You'll be able to serve
to the crown prince. I'll
inform him about
you.

သို့ဖြင့် မောင်ရစ်သည် အသိုင်းဖြစ်သူ တံခါးမှူးကြီး၏ဆက်သွယ်
ပေးမှုကြောင့် သိုးတော်ဘုရား (ခေါ်) ဗဒုံမင်း၏သားတော်
အိမ်ရှေ့စံ ကိုယ်တော်ကြီး သီဟသူရထံတွင် အမှုထမ်းခွင့်
ရခဲ့လေသည်။

In this way, Maung Yit, with the connection his
grandfather the gate keeper, he served under
the crown prince Thiha Thura who was the son
of king Badon.

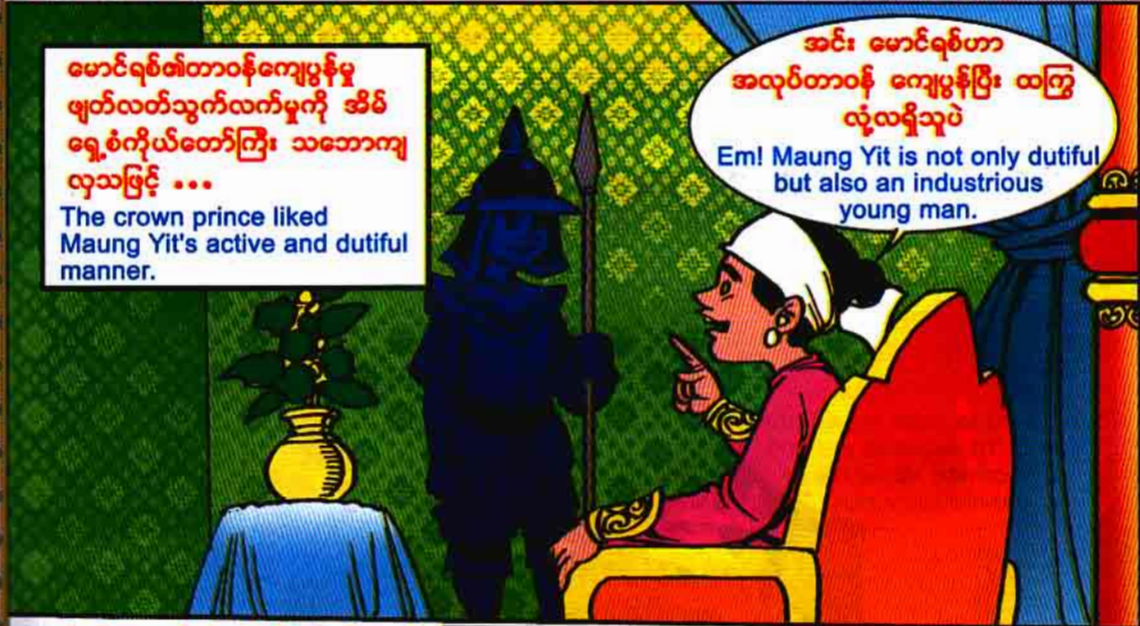

မောင်ရစ်၏တာဝန်ကျေပွန်မှု ဖျတ်လတ်သွက်လက်မှုကို အိမ်ရှေ့စံကိုယ်တော်ကြီး သဘောကျ လှသဖြင့် ...

The crown prince liked Maung Yit's active and dutiful manner.

အင်း မောင်ရစ်ဟာ အလုပ်တာဝန် ကျေပွန်ပြီး ထကြွ လှံလှံသူပဲ

Em! Maung Yit is not only dutiful but also an industrious young man.

မောင်ရစ်အသက် (၂၄)နှစ်အရွယ်မှာပင် အိမ်ရှေ့စံကိုယ်တော်ကြီး၏ ကိုယ်ရံတော် တစ်မျိုး ဖြစ်လာရလေသည်။

When he was 24 years of age, he became the bodyguard of the crown prince.

ကိုယ်ရံတော်တစ်မျိုးဖြစ်လာသဖြင့် မောင်ရစ်သည် ဓားခုတ် လှံထိုး မြင်းစီး စသည့် သေနတ်ဗျူဟာ စစ်ပညာများကို သင်ယူလေ့ကျင့်ခဲ့လေသည်။

As he became a bodyguard of crown prince, Maung Yit learnt the martial arts and theory of strategy.

သတ္တိ ဗျတ္တိကောင်းပြီး ကိုယ်ရံတော် တပ်မှူးတာဝန်ကို ကျေပွန်စွာ ထမ်းရွက်သဖြင့် မောင်ရစ်၏ အရည်အချင်းကို သိသူတိုင်းက ချီးကျူးကြသည်။

As he was skill at martial arts and courageous as well, everybody praised him.

မောင်ရစ်ကတော့ စံပဲဗျား ကျုပ်အိမ်ရှေ့စံ ကိုယ်တော်ကြီးကို တွေ့ဖို့သွားတာ စံအိမ်တော်အဝက ဆီးတားပြီး အိမ်ရှေ့စံကိုယ်တော် ကြီးကို ကျုပ်လာတဲ့အကြောင်း အကြောင်းကြားပေးသဗျ

When I went to meet crown prince, Maung Yit deterred me and he informed about me to the crown prince.

ကိုယ်တော်ကြီးက ကျုပ်ကို တွေ့ခွင့်ပေးတယ်ဆိုမှ မောင်ရစ်က ကျုပ်ကို စံအိမ်ထဲ ဝင်ခွင့်ပြုတယ်ဗျီ။ အမတ်မင်းရဲ့

When the crown prince agreed to meet me, Maung Yit allowed me to meet the prince.

ဟား ဟား ဟား
ကျုပ်တုန်းကလည်း ဝန်မင်း
လိုပါပဲဗျာ၊ အရင်ကဆို အိမ်ရှေ့ကိုယ်တော်
ကြီးဆီ တံခါးမရှိစားမရှိ ဝင်လိုရသဗျာ၊ မောင်ရစ်
ကိုယ်ရံတော်တပ်မှူးဖြစ်မှ ရှုတ်တရက်ဝင်မရဘဲ
တားဆီးတာ မေးမြန်းတာတွေ ခံရသဗျာ၊
Just like you. I haven't been allowed
directly to meet the crown prince.
Before I meet the prince I was
examined by Maung Yit.

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် မောင်ရစ်ဟာ
သူယူထားတဲ့တာဝန်ကို
ပေါ့ပေါ့တန်တန် မထားဘဲ
တာဝန်ကျေပွန်သူပါဗျာ
Anyhow, Maung Yit
did exactly what he
has to do.

အင်း ဒါကြောင့်
မောင်ရစ်ကို စံပဲလို့ပြော
ရတာပေါ့ ဝန်မင်းရယ် အိမ်ရှေ့
ကိုယ်တော်ကြီးရဲ့ လုံခြုံရေး
အတွက်တော့ စိတ်ချရတာပေါ့ဗျာ
So Maung Yit is model
for the security of the
crown prince.

မောင်ရစ် လေးစားချစ်ခင်ရသည် အိမ်ရှေ့စံ ကိုယ်တော်ကြီး သီဟသူရ သည် သက္ကရာဇ် (၁၁၇၀) ဖြည့်နှစ် တန်ခူးလဆန်း (၁၄)ရက်နေ့တွင် နာမကျန်းဖြစ်ပြီး နတ်ရွာစံ ကံတော် ကုန်သွားရာ ...

The crown prince Thiha Thura who was deeply loved by Maung Yit passed away on 14th, Tagu, 1170 M.E.

ဘိုးတော်မင်းတရားကြီးက အိမ်ရှေ့စံကိုယ်တော်ကြီး၏ သားတော် စစ်ကိုင်းမင်းသားအား အိမ်ရှေ့အရာ အပ်နှင်းခဲ့လေသည်။ သို့ဖြင့် မောင်ရစ်သည် စစ်ကိုင်းမင်းသား၏ ကိုယ်ရံတော် တပ်မှူးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းရွက်ရလေ၏။

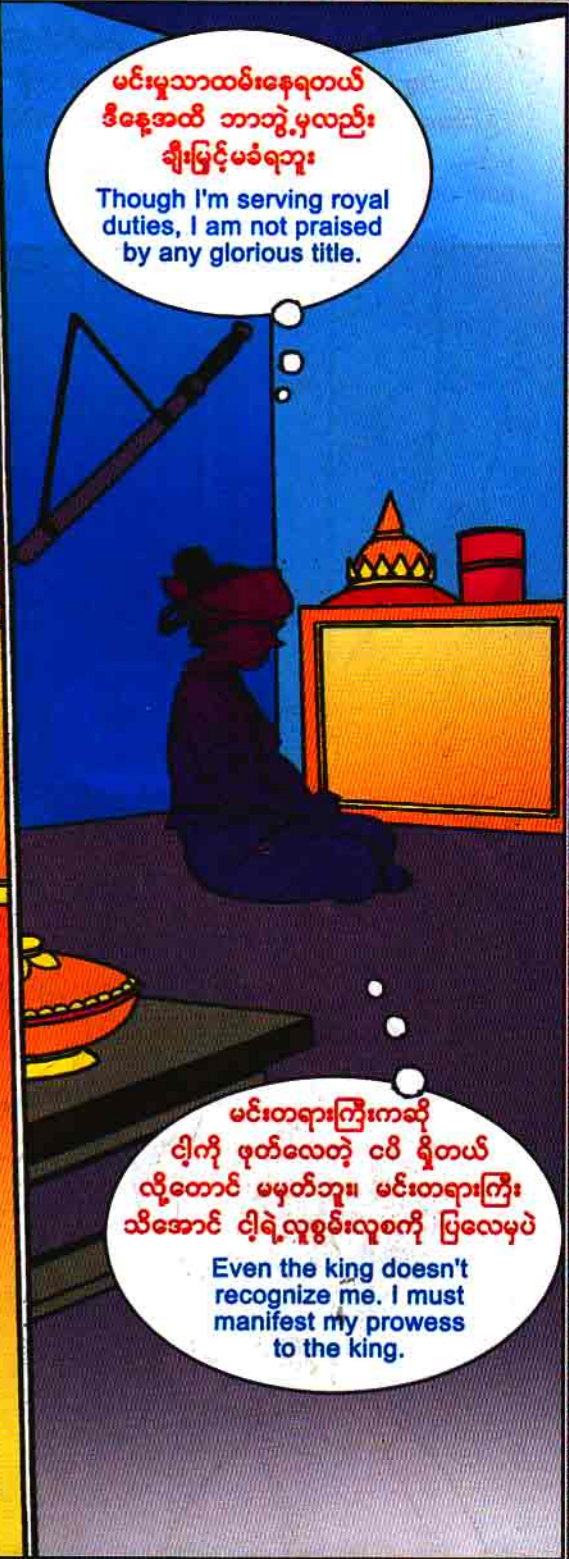
The king Bodaw Phaya, appointed Sagain Mintha who was the son of late crown prince and Maung Yit served as bodyguard this new crown prince.

မောင်ရစ်သည် အိမ်ရှေ့မင်း နှစ်ဆက်တိုင်တိုင် ကိုယ်
 ရံတော်တပ်မှူးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သော်လည်း
 နန်းတော်အတွင်း၌မူ လူလူသူသူမဖြစ်လာချေ။
 Though Maung Yit served twice as bodyguard
 but he was not praised significantly in the
 royal palace.

အင်း ငါ့ရဲ့ဘဝက
 ဒီလိုပဲ မထင်မရှားနဲ့
 ရှောင်ကပ်နေရမယ်နဲ့ တူပါရဲ့
 Em! My life seems to
 be in indifference.

မင်းမှုသာထမ်းနေရတယ်
 ဒီနေ့အထိ ဘာဘွဲ့မှလည်း
 ချီးမြှင့်မခံရဘူး
 Though I'm serving royal
 duties, I am not praised
 by any glorious title.

မင်းတရားကြီးကဆို
 ငါ့ကို ဖုတ်လေတဲ့ ငပိ ရှိတယ်
 လို့တောင် မမှတ်ဘူး။ မင်းတရားကြီး
 သိအောင် ငါ့ရဲ့လူစွမ်းလူစကို ပြလေမှပဲ
 Even the king doesn't
 recognize me. I must
 manifest my prowess
 to the king.

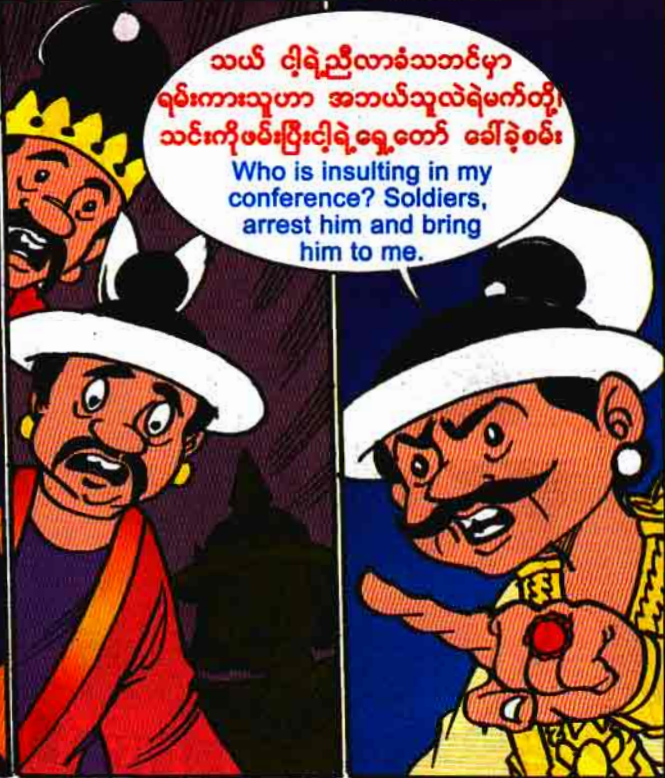
သို့ဖြင့် ညီလာခံသဘင် ကျင်းပနေစဉ် များမတ်မိလ်ပါ စုံလင်စွာဖြင့် ဘိုးတော်မင်းတရားကြီး၏ရှေ့မှောက်၌ ငြိမ်သက်စွာ ခစားနေကြချိန်တွင် မောင်ရစ်သည် သူ့ရှေ့၌ မင်းတရားကြီးကို ခစားနေသည့် မင်းမှုထမ်းတစ်ဦး၏ကျောကုန်းကို တံတောင်ဖြင့် ထထောင်းလိုက်လေသည်။

In this way, while the conference was holding, in front of the king Bodaw Phaya, he pounded the serviceman with his elbow.

ညီလာခံမှာ ရုတ်ရုတ်သဲသဲ ဖြစ်သွားပြီး မောင်ရစ်၏လုပ်ရပ်အတွက် အားလုံး အံ့အားသင့် တုန်လှုပ်သွားကြတော့၏။

The conference was frenzied with that event.

သယ် ငါ့ရဲ့ညီလာခံသဘင်မှာ ရမ်းကားသူဟာ အဘယ်သူလဲရဲမက်တို့၊ သင်းကိုဖမ်းပြီးငါ့ရဲ့ရှေ့တော် ခေါ်ခုံစမ်း

Who is insulting in my conference? Soldiers, arrest him and bring him to me.

ရဲမက်တို့လည်း မောင်ရစ်ကို ချည်နှောင်ဖမ်းဆီးပြီး ဘိုးတော်မင်းတရားကြီး၏ ရှေ့တော်မှောက်သို့ ခေါ်ဆောင်သွားကြလေသည်။

The soldiers arrested Maung Yit and brought him to the king.

မောင်မင်းရဲနာမည်နဲ့
တာဝန်က ဘာလဲ
What's your name
and duty?

အမည်က မောင်ရစ်ပါဘုရား
တာဝန်ကတော့ အိမ်ရှေ့ကိုယ်တော်
ကြီးရဲ့ကိုယ်ရံတော်တပ်မှူးတာဝန်
ထမ်းဆောင်နေပါတယ် ဘုရား
I'm Maung Yit.
Bodyguard of crown
prince.

မင်းတရားကြီးက အိမ်ရှေ့စစ်ကိုင်းမင်းသား
ကို မေးတော်မူလိုက်လေသည်။
The king asked the crown prince
Sagaing Mintha.

သူလျှောက်တင်တာ
မှန်ပါသလား မြေးတော်
Is his answer correct,
my grandson?

မှန်ပါတယ်
ဘိုးတော်ဘုရား
Yes, grandpa.

ဒါကြောင့် အရှင်တို့ရဲ့
တာဝန်ကို အကျော့ပွန်ဆုံးထမ်းရွက်နေတဲ့
မောင်ရစ်ဆိုတာရှိနေပါကြောင်း ဘုန်းတော်ကြီး
လှတဲ့ အရှင်မင်းကြီး အမှတ်ထင်ထင် သိမြင်
တော်မူနိုင်စေဖို့ ဟိုမင်းချင်းကိုတံတောင်
နဲ့ထထောင်းလိုက်ရခြင်းပါ ဘုရား
To know and to recognize me
I pound this serviceman
with my elbow.

ရော် တယ်လည်း
ရဲဝံ့တဲ့သူပါလား သင်းကို
ရွာရတာ သစ္စာရှိပြီး တာဝန်ကျေ
မယ့်ပုံပဲ၊ ရဲစွမ်းသတ္တိကလည်း ရှိပါ
Oh! How dare is he!
He seems to be a
faithful man with
sense of duty.

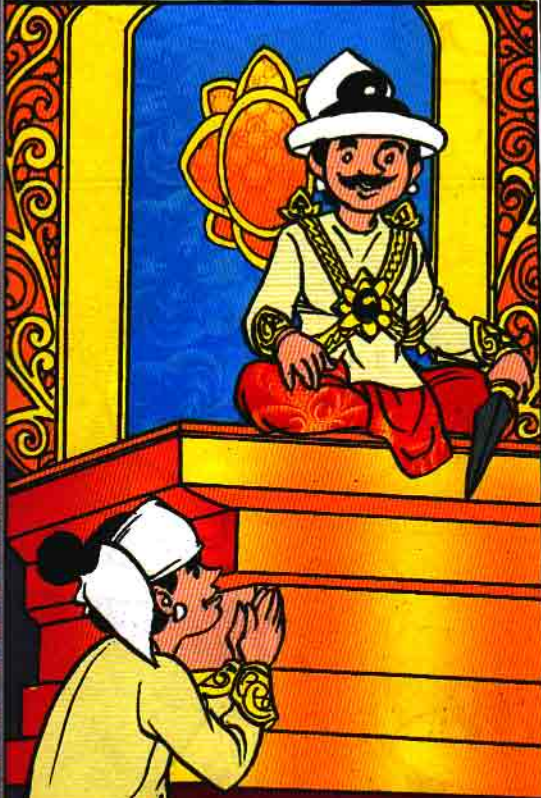

သူ့ဓမ္မာ ပီးခဲပြာစုံ
ဖြစ်နေရတဲ့ဘဝကို မချင့်မရဲ
ဖြစ်ပြီး ထလုပ်လိုက်တာပါလား
Just like the ember is covered
by ash, he is suffering
unbearable.

ဘိုးတော်မင်းတရားကြီးလည်း မောင်ရစ်၏ အရည်အချင်း အရည်အသွေးတို့ကို မြေးတော် ပဒုံမင်းသားအား မေးတော်မူရာ ပဒုံမင်းသား ကလည်း မှန်ရာကိုလျှောက်တင်လေသည်။

The king Bodaw Mintra asked the prince Badon about the quality of Maung Yit, the prince Badon answered truthfully.

ဘုန်းတော်ကြောင့် မောင်ရစ်ဟာ ပေးအပ်တဲ့တာဝန်ကို အင်မတန်ကျေပွန်ပြီး တာဝန်ထမ်းဆောင်တဲ့နေရာမှာ ဘယ်သူ့မျက်နှာမှ မထောက် ဘယ်သူ့မှမကြောက်ဘဲ တာဝန်ကို ကျေပွန်အောင် ထမ်းရွက်တတ်သူပါ ဘုရား

Maung Yit is a dutiful and he does what is right and acts with bravely.

ကောင်းပြီ ဒီလို လူစွမ်းလူစွ ရှိပါလျက် သူ့ကောင်းပြုမခံရတော့လည်း မခံချီ မခံသာ ဖြစ်ရှာပေမယ့်
Well, such a dutiful man is ignored, he will be frustrated.

သည်လို လူထူးလူချွန်မျိုးကို ငါ့ကိုယ်တော်မြတ် အရေးမယူဘဲ သူ့ကောင်းပြုတော်မူမယ်
I'll praise such a courageous man instead of punishing him.

မောင်ရစ်ကို နေမျိုးသူရရဲခေါင်ဘွဲ့ ပေးသနားပြီး
I entitle Maung Yit as Naymyo Thura Yegaung.

သံတော်ဆင့်အရာနဲ့ ဒီပဲယင်းမြို့ကို စားစေ
Post as a herald and let him levy the tax from Dipeiyin.

ဤသို့ဖြင့် ရဲစွမ်းသတ္တိနှင့်ပြည့်စုံသည့် မောင်ရစ်သည် အသက် (၃၇)နှစ်တွင် စတင်သူကောင်းပြုခြင်း ခံရလေသည်။
Maung Yit, at the age of 37, was praised with the title as hero.

(၁၈၁၉) ခုနှစ်တွင် ဘိုးတော်ဘုရား မင်းတရား
 ကြီး နတ်ရွာစံ ကံတော်ကုန်လေရာ ...
 In the year 1819, the king Bodaw Phaya
 passed away.

စစ်ကိုင်းမင်း (ခေါ်) ဘကြီးတော်မင်း နန်းတက်
 လာပြီး မောင်ရစ်ကို မင်းကြီး မဟာဗန္ဓုလသွဲ့
 ပေးကာ အလုံမြို့ကို စားစေလေ၏။

When Sagaing Min (a) Bagyidaw ascended
 the throne, Maung Yit was praised as Maha
 Bandoola and let him to take the tax on the
 town of Ahlone.

ဘိုးတော်ဘုရား မင်းတရားကြီးလက်ထက်မှစ၍ ရခိုင် တပ်လားနယ်စပ်အရေးနှင့်ပတ်သက်၍ အိန္ဒိယနိုင်ငံကို ကျူးကျော်သိမ်းပိုက်ထားသော အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့တို့နှင့် မြန်မာတို့ ဆက်ဆံရေး တင်းမာခဲ့ရာ ...

Since the time of the king Bodaw Mintra, there was a tension between Myanmar and British which invaded and occupied India, concerning with the affair of common boundary between Rakhine and Bengal region.

ဘကြီးတော်မင်းတရားလက်ထက်တွင် ဆက်ဆံရေး ပိုမိုတင်းမာလာခဲ့လေသည်။
During the reign of Bagyidaw Mintra, the tension increased.

အင်း ငါ့ချဲ့ဘိုးတော် ဘိုးတော်မင်းတရားကြီးလက်ထက်က နန်းတင်ပေးခဲ့တဲ့ မဏိပူရစော်ဘွား မာဂျစ် စင်းကို အင်္ဂလိပ်တွေက မြန်မာတွေကိုအာခံဖို့ သွေးထိုးမြှောက်ပင့်ပေးနေတယ်လို့ သတင်းစကားကြားရတယ်
Em! The chieftain of Manipura which had been subdued since Bodaw Mintra, is now encouraged by British to revolt against Myanmar.

သဟာကြောင့်လည်း ငါ့ရဲ့ နန်းတက် ဘိသိက်သွန်းပွဲကို မထိပူရဇော်ဘွား လာရောက်ဖို့ ပျက်ကွက်ခဲ့တာပဲ

So, in my coronation ceremony, the chieftain of Manipura did not attend.

လက်ဆောင်ပစ္စည်းလည်း ဆက်သမှုမပြုတော့ဘူး။ အင်္ဂလိပ် မျက်နှာဖြူတွေရဲ့ မြှောက်ပင့်ပေးမှုကြောင့် ငါ့ကို အာခံလာတဲ့သဘောပဲ

They don't offer presents either. They will dare to revolt against me because they are backed by British.

မထိပူရဇော်ဘွား မာဂျစ်ဆင်းကို ဆုံးမ ရမယ်

I must punish Majit Singh who is the chieftain of Manipura.

သို့ဖြင့် ဘကြီးတော်ဘုရားသည် (၁၈၁၉) ခုနှစ်တွင် ရမ္မာဝတီမြို့စား သတိုးမင်းရဲကျော်စွာ ဝန်းသိုမြို့စား သတိုးမင်းရဲသီဟသူနှင့် ဒွါရဝတီမင်းသား သတိုးမင်းရဲကျော်ထင်တို့ကို ဗိုလ်ချုပ်များအဖြစ် ခန့်အပ်ကာ မထီပူရသို့ ချီတက်စေ၏။

In this way, in the year 1819, the commander of Rammawadi Thado Minye Kyaw Swar, Commander of Wuntho Thado Minye Thihathu, and the prince of Dwarawadi Thado Minye Kyaw Htin were promoted as Generals and let them march to Manipura.

ယင်းစစ်ပွဲတွင် မင်းကြီး မဟာဗန္ဓုလသည် လက်ဝဲစစ်ကဲကြီးအဖြစ် လိုက်ပါသွားရသည်။
In this battle Mingyi Maha Bandoola participated as a knight.

မြန်မာတပ်တို့၏တိုက်ခိုက်မှုကို မခံနိုင်သဖြင့် မထိပူရစော်ဘွားသည် ကချာနယ်ထဲသို့ ပြေးဝင်လေ၏။

The chieftain of Manipura unable to withstand the Myanmar troops absconded into the Kachar region.

ထိုအခါ ကချာစော်ဘွားသည်လည်း ထိတ်လန့်ပြီး အင်္ဂလိပ်တို့ထံ စစ်ကူတောင်းလေသည်။

As the chieftain of Kachar also afraid of Myanmar troops and asked the help from British.

မြန်မာတပ်တွေ ချီတက်လာပြီတဲ့၊ သခင်ကြီးတို့ကူညီပေးကြပါ

Master! The Myanmar troops marching to us. Help us.

မြန်မာတွေရဲ့ဩဇာကို မနာခံဘဲ ကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ ဩဇာကို နာခံမယ်ဆိုရင် စစ်ကူပေးမယ်

We will help you if you don't contact with Myanmar and come under our control, we will help you.

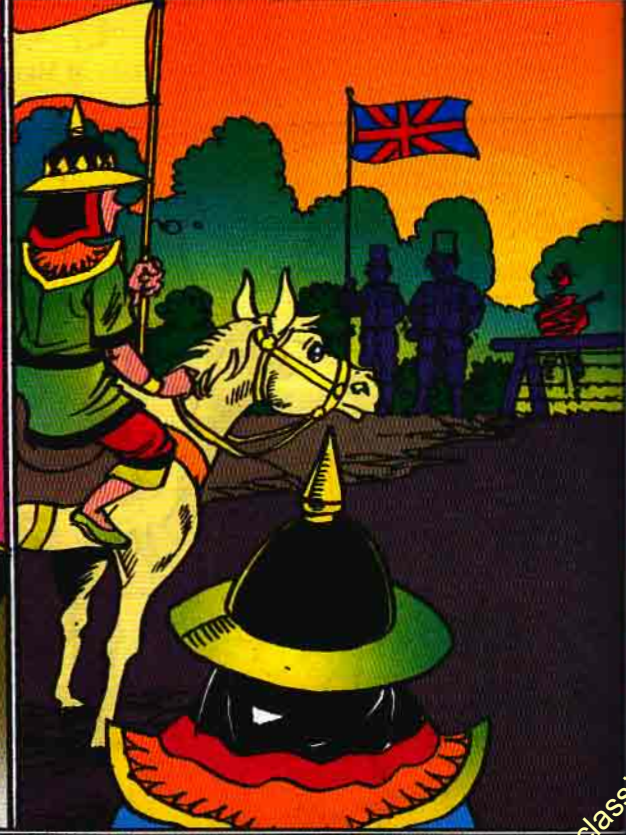

သ သခင်ကြီးတို့ရဲ့ဩဇာကို ခံယူပါမယ်၊ စစ်သာ ကူပေးကြပါ

Give us the help we will be under your command.

သို့ဖြင့် (၁၈၂၄) ခုနှစ်တွင် မြန်မာတို့သည် ကချာနယ် အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ကြရာ အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်တို့က တားဆီးရာမှ ...

In this way, in the year 1824, the Myanmar troops entered into Kachar region and British troop obstructed the advancing.

ရှေ့ပတိုးနဲ့ ကချာနဲ့
ဂျိန်းတိယနယ်တွေဟာ
ကျုပ်တို့အင်္ဂလိပ်တွေရဲ့
အစောင့်အရှောက်ခံနယ်တွေပဲ
Stop! Kachar and Janetia
reigons are under our
control.

အောင်မာ လူပါးဝလို့
ငါတို့ရဲ့အစောင့်အရှောက်ခံ
နယ်တွေကို သင်းတို့က
လာလုတယ်ပေါ့
How dare you! Those
regions are under Myanmar
control. You try to aggress
and invade them.

လူပါးဝတဲ့ အင်္ဂလိပ်တွေ
ကို တိုက်ထုတ်ပစ်
Let's drive out those
British troops.

ချ မြန်မာ့သွေးကို
ပြကြဟေ့
Show our courage
and fight them.

သို့ဖြင့် အင်္ဂလိပ်နှင့်မြန်မာတပ်များ
ထိပ်တိုက်တိုးကာ တိုက်ပွဲများ
စတင်ဖြစ်ပွားတော့၏။
In this way English and
Myanmar waged war
against one another.

ဘကြီးတော်ဘုရား လက်ထက် တော်တွင် မထိပူရ အရေးအပြင် အာသံအရေးလည်း ဖြစ်ပေါ်ခဲ့၏။

During the reign of Bagyidaw, there evolved not only affair of Manipura, but also Assam uprising.

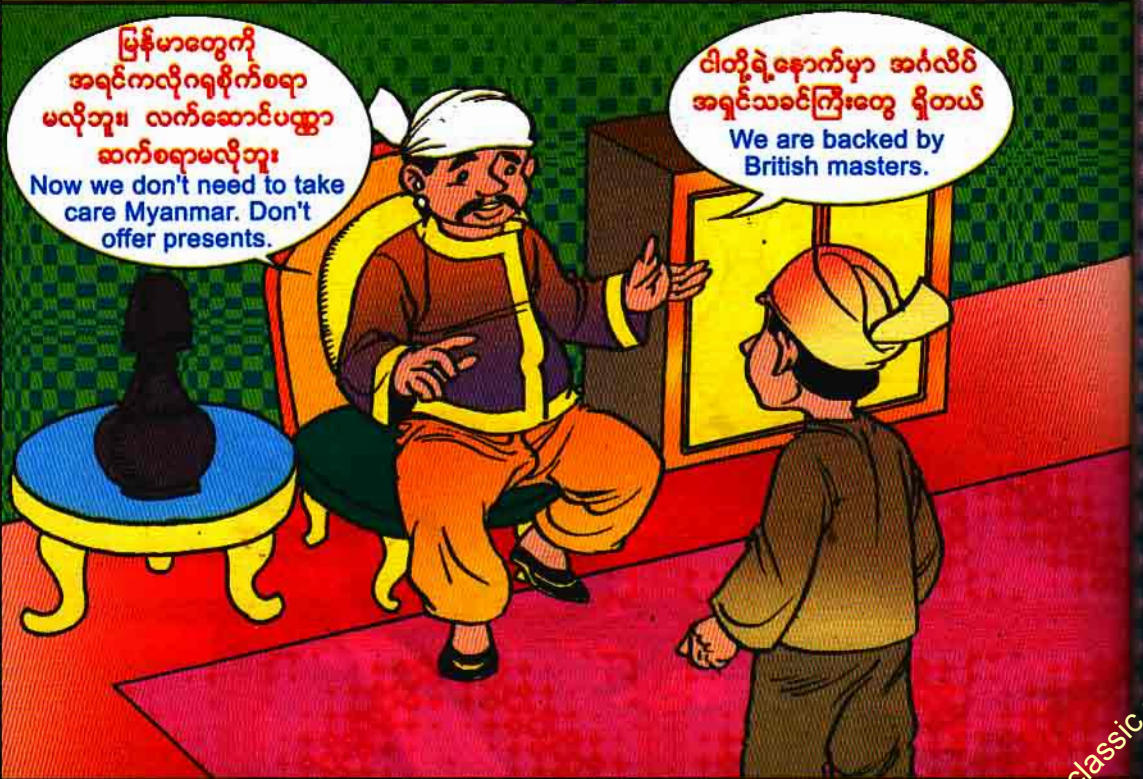

ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက်က နန်းတင်ပေးခဲ့သော အာသံစော်ဘွား ဓဗ္ဗရကန္တရှိန်သည် အင်္ဂလိပ်တို့ မြှောက်ပင့်ပေးမှုကြောင့် မြန်မာတို့ကို ပုန်ကန်ရာ ...

The chieftain of Assam Chandra Singh who had been praised by the king Bodaw Mintra, on account of the encouragement of British they started to revolt against Myanmar.

မြန်မာတွေကို အရင်ကလိုဂရုစိုက်စရာ မလိုဘူး။ လက်ဆောင်ပစ္စည်း ဆက်စရာမလိုဘူး။
Now we don't need to take care Myanmar. Don't offer presents.

ငါတို့ရဲ့နောက်မှာ အင်္ဂလိပ် အရှင်သခင်ကြီးတွေ ရှိတယ်။
We are backed by British masters.

ထို့ကြောင့် ဘကြီးတော်ဘုရားသည် မင်းကြီး မဟာမန္တလအား တပ်တော်ကို ဦးစီးစေလျက် အာသံသို့ ရှိတက်စေလေသည်။ မဟာမန္တလ ဦးဆောင်သည့် မြန်မာတပ်မတော်တို့၏ ရဲစွမ်း သတ္တိအပြည့်ဖြင့် တိုက်ခိုက်မှုကို ...

So, the king Bagyidaw, let Mingyi Maha Bandoola to lead the Myanmar army and let him to march to Assam. The chieftain of Assan could not withstand the attack of Myanmar army,

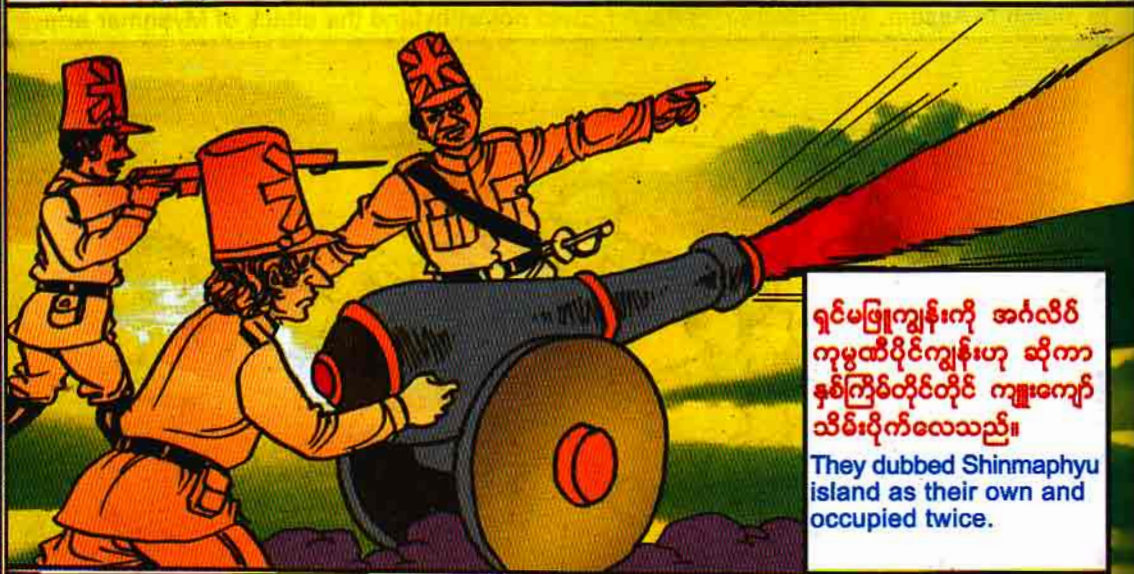
မခံနိုင်သဖြင့် အာသံစော်ဘွားသည် အင်္ဂလိပ်တို့ထံ ပြေးဝင်ခိုလှုံလေသည်။

he took refuge under the command of British.

ရခိုင်ဒေသတက်တွင်လည်း (၁၈၂၃) ခုနှစ် နှစ်လယ်ခန့်တွင် မြန်မာပိုင် ရှင်မဖြူကျွန်းကို အင်္ဂလိပ် တို့က ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ပြီး ...

In Rakhine, in the year 1823, the British troop attacked Shinmaphyu island, which was owned by Myanmar.

ရှင်မဖြူကျွန်းကို အင်္ဂလိပ် ကုမ္ပဏီပိုင်ကျွန်းဟု ဆိုကာ နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် ကျူးကျော် သိမ်းပိုက်လေသည်။
They dubbed Shinmaphyu island as their own and occupied twice.

ထိုအခါ အာသံမှ ပြန်လည် ချီတက်လာသော မြန်မာတပ် များနှင့် အင်္ဂလိပ်တပ်ကြီးသည် ရှင်မဖြူကျွန်း အရေးနှင့်ပတ်သက် ပြီး တိုက်ပွဲပြင်းထန်စွာ ဖြစ်ပွား လေသည်။

At that time, the Myanmar army returned from Assam met with British troops and fought serious battle.

အင်္ဂလိပ်တပ်တို့မှာ အကျအဆုံး
များစွာဖြင့် ရှင်မဖြူကျွန်းမှ ထုတ်
ခွာပေးလိုက်ရတော့၏။

The English troops retreated
from Shinmaphyu island
with great loss.

မြန်မာတို့ကို အရှုံးပေးလိုက်ရသဖြင့် ဘုရင်ခံချုပ် လော့အမ်းဟတ်ခ် Lord Amherst သည် ကျူးကျော်
စစ်ကို ပီပီပြင်ပြင်လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် (၁၈၂၄) ခုနှစ် မတ်လ (၅) ရက်နေ့တွင် မြန်မာတို့အား တရားဝင်
စစ်ကြေညာလိုက်တော့၏။

Because of the loss in the battle, the British Governor Lord Amherst openly declared war against Myanmar on 5th March, 1824.

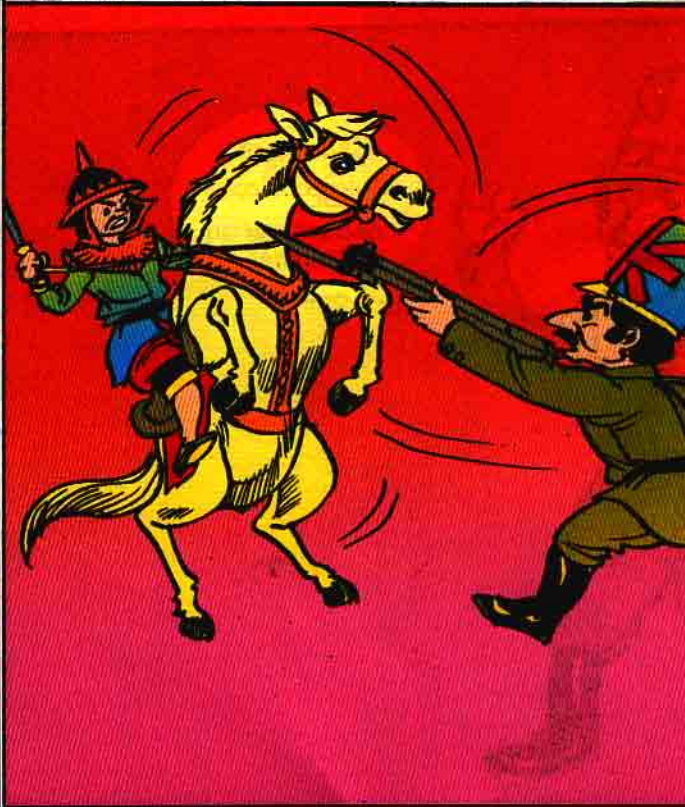
မြန်မာတွေကို
စစ်ကြေညာပါတယ်

I declare war on
Myanmar.

ထို့ကြောင့် ဘကြီးတော်မင်းတရားသည် မင်းကြီးမဟာဗန္ဓုလအား တပ်တော်တို့ကို ဦးစီးစေပြီး မင်းကြီး မဟာသီဟသူရ (မြဝတီမင်းကြီး ဦးစ) ကိုပါ စစ်ကဲကြီးအဖြစ် လိုက်ပါစေကာ ရခိုင် ဒေသသို့ ချီတက်စေလေသည်။

So, the king Bagyidaw let Mingyi Maha Bandoola to lead the Myanmar army, along with Mingyi Maha Thiha Thura (Myawady Mingyi U Sa) marched to Rakhine.

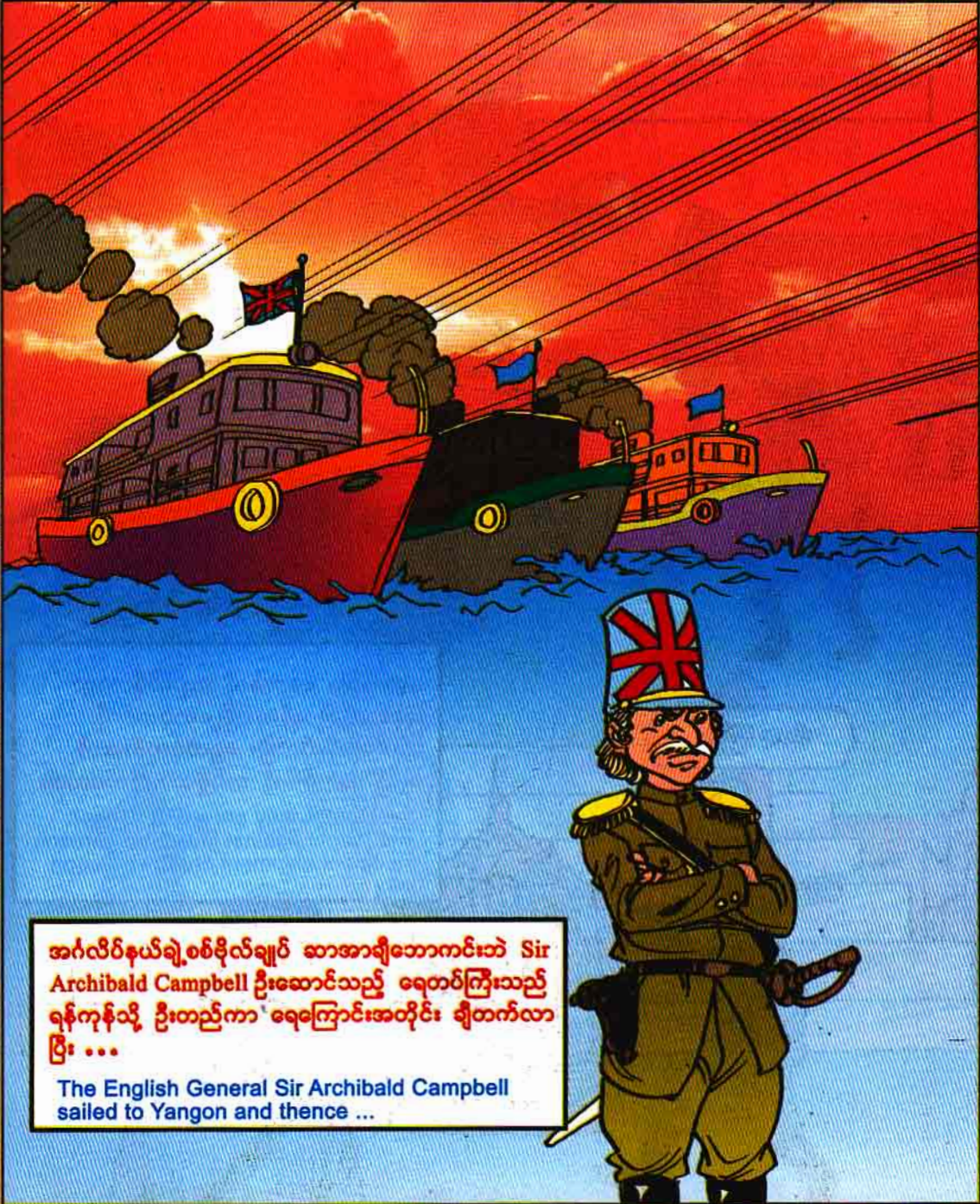
ပန်းဝါအရပ်တွင် အင်္ဂလိပ်တို့နှင့် မြန်မာတပ်များ ရင်ဆိုင်တွေ့ကာ ကြီးမားပြင်းထန်လှသည့် တိုက်ပွဲကြီး ဖြစ်ပွားတော့၏။

At Panwa region the armies of Myanmar and British met face-to-face and serious battle ensued.

ထိုသို့ မင်းကြီး မဟာဗန္ဓုလ၏တပ်များနှင့် မင်းကြီး မဟာသီဟသူရ (မြဝတီမင်းကြီး ဦးစ) တို့၏ တပ်များ ရခိုင်စေသည့် ရှိနေစဉ် ...

While Mingyi Maha Bandoola and Mingyi Maha Thiha Thura were in Rakhine.

အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့စစ်ဗိုလ်ချုပ် ဆာအာချီဘောကင်းဘဲ Sir Archibald Campbell ဦးဆောင်သည့် ရေတပ်ကြီးသည် ရန်ကုန်သို့ ဦးတည်ကာ ရေကြောင်းအတိုင်း ချီတက်လာ ပြီး ...

The English General Sir Archibald Campbell sailed to Yangon and thence ...

လမ်းခရီးတစ်လျှောက်ရှိ မာန်အောင်ကျွန်း၊
မော်တင်စွန်းနှင့် ဟိုင်းကြီးကျွန်းတို့ကို
သိမ်းပိုက်လာခဲ့ကြလေသည်။

The British occupied Mau Aung island,
Mawtin. Soon and Haigy Kyun.

၁၅၁၂ ခု

နောက်ဆုံး ရန်ကုန်သို့ ရောက်ရှိလာရာ
မြန်မာတို့၏ ရန်ကုန်မြို့စောင့်တပ်ကို
တိုက်ထုတ်လိုက်ပြီး ရွှေတိဂုံကျွန်းတော်
ပေါ်၌ အင်္ဂလိပ်တို့ တပ်စွဲထားလိုက်လေ၏။

Eventually, they arrived at Yangon
and fought against Myanmar garrison
made encampment on Shwe Dagon
hill.

ထိုအခါ ဘကြီးတော်ဘုရားက
ဆက်သားလွှတ်ကာ မင်းကြီး
မဟာဗန္ဓုလထံ အမိန့်စာချွန်လွှာ
ပို့စေလိုက်သည်။

At that time, the king Bagyidaw
sent a letter to Mingyi Maha
Bandoola.

မင်းကြီး မဟာဗန္ဓုလ သိစေရန်မှာ
အင်္ဂလိပ်တို့ ရန်ကုန်ကို သိမ်း
ပိုက်ထားပြီ ..
မင်းကြီး မဟာသီဟသူရအား
ဧညှတ်တော်ကို အုပ်ချုပ်စီမံနေရစ်စေပြီး
မောင်မင်းနှင့်လက်အောက်ခံတပ်မှူး
စစ်ကဲတို့ ရန်ကုန်သို့ အပြန်ချီတက်
ကာ နယ်ချဲ့မျက်နှာပြုတို့ကို တိုက်စေ
အမိန့်တော်

To acknowledge Mingyi
Maha Bandoola.
The English troops
occupied Yangon. Leave
Mingyi Maha Thiha Thura
to control Rakhine and you
must march to Yangon as
soon as possible.
Royal order.

ဘကြီးတော်ဘုရား၏ အမိန့်ရသည်နှင့်
 စစ်သူကြီး မဟာဗန္ဓုလသည် မြန်မာတပ်
 ကြီးကို ဦးဆောင်ကာ ရခိုင်မိုးမ တောင်တန်း
 ကြီးကို မိုးလယ်ကာလ မိုးထဲရေထဲမှာပင်
 ကျော်ဖြတ်ချီတက်လေ၏။

When Mingyi Maha Bandoola
 recieved the order he passed
 with his army over Rakhine range
 under the heavy rain.

စစ်သူကြီး မဟာဗန္ဓုလ ဦးဆောင်
 သည့် မြန်မာတပ်ကြီးတွင် စစ်သည်
 တစ်သောင်း ခင် (၅၀) မြင်း (၅၀၀)
 အပြင် အမြောက်ကြီးများလည်း
 ပါဝင်ပေသည်။

In Myanmar army, led by Myingyi
 Maha Bandoola, there contained
 50 elephants, 500 horses and
 artillery troops.

တောတောင် လျှိုမြောင်တို့ကို ခိုးထဲရေထဲမှာ-
ပင် ဖြတ်ကျော်ကာ ဝိုင် (၂၀၀)ကျော်ခရီးရှည်
ခရီးကြမ်းကြီးအား ရက်သတ္တပတ်တည်းဖြင့်
ချီတက်နိုင်ခဲ့ကြလေသည်။

The distance about 200 miles of hilly and
forested journey, under the heavy rain,
the General Bandoola could pass within
a week.

ယင်းကဲ့သို့ လျှင်မြန်စွာ ချီတက်လာနိုင်ခဲ့သည့်
ခရီးကြမ်းကြီးသည်ကား သမိုင်းတွင်သည့် ခရီး
ကြမ်းကြီးဖြစ်ပြီး ရိုးမတောင်တန်းကြီးနှင့် လျှို
မြောင်ချောက်ကမ်းပါး အင်း အိုင် မြစ်ချောင်းတို့ကို
တပ်တော်ကြီးတစ်တပ်လုံး အောင်မြင်စွာ ချီတက်နိုင်ခဲ့
သည်မှာ စစ်သူကြီး မဟာဗန္ဓုလ၏ဦးဆောင်ကွပ်ကဲမှု
ကောင်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါ၏။

This is the historic rugged and long journey
passing over the Rakhine range and penetrating
the deep forest successfully was the result of
good leader General Bandoola.

ရန်ကုန်သို့ရောက်ရှိလာသည့် စစ်သူကြီး မဟာဗန္ဓုလ၏ မြန်မာတပ်ကြီးသည် စစ်သည်အင်အား ဖြည့်တင်းပြီးလျှင် (၁၈၂၄) ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ (၁) ရက်နေ့တွင်အရယ်တက်ချိန်မှစ၍ စစ်ပျက်နာ အသီးသီးဖွင့်ကာ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့တပ်တို့ကို တိုက်ခိုက်တော့၏။

On 1st December, 1824, with supporting Myanmar troops, spread various columns and fought against British troop in Yangon.

မြန်မာတပ်တို့သည် အင်္ဂလိပ်တို့၏ ကြည့်မြင်တိုင်ခံတပ်ကို ဝန်းရံတိုက်ခိုက် ပြီးလျှင် ...

The Myanmar army attacked British fortification in Kyimyindine.

ရွှေတိဂုံကုန်းတော်ပေါ်၌ အခိုင်အမာ တပ်စွဲထားသည့် အင်္ဂလိပ်တပ်ကို လည်း ဝန်းရံတိုက်ခိုက်လေ၏။
 Myanmar army surrounded the Shwe Dagon hill where British troops bivouacked there.

အင်္ဂလိပ်တို့ကလည်း ရွှေတိဂုံ ကုန်းတော်ကို ခြေကုပ်ယူကာ အပေါ်စီးမှနေ၍ အပြင်းအထန် ခုခံတိုက်ခိုက်လေသည်။
 The British troops made Shwe Dagon hill as their stronghold and defended fiercely.

ယင်းသို့ ကုန်းတော်ပေါ်မှ သေနတ်အမြောက် တို့ဖြင့် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်သလို ...
 The British troops shot with guns and artilleries.

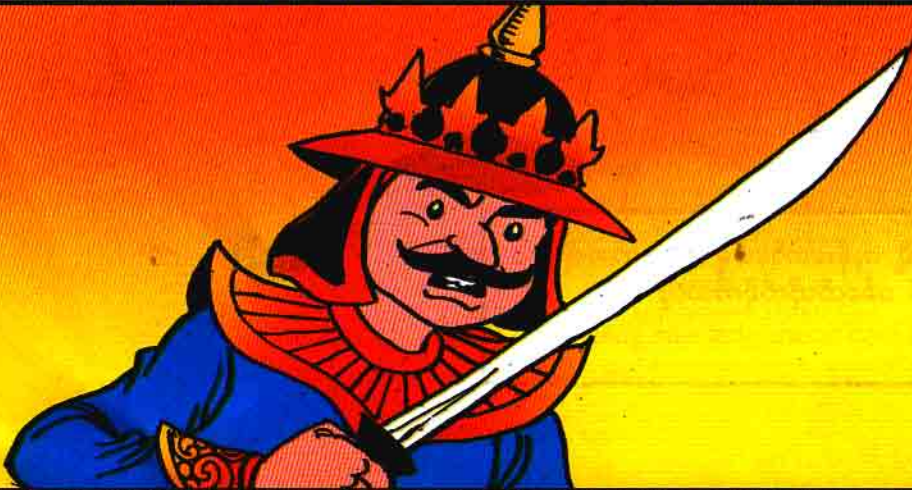
သွေးဆေးကန်ဘက်၌ ရှိသည့် မြန်မာတပ်တို့ကို အင်အားထပ်တပ်သည် မြောက်ဘက်စောင်းတန်းမှ ဆင်းကာ တိုက်ခိုက်ရာ တိုက်ပွဲမှာ လွန်စွာပြင်းထန်ပြီး နှစ်ဖက်စလုံးထိခိုက်ဒဏ်ရာရ ကျဆုံးသူများလှချေ၏။

The British troops descended down the northern stairway and fought against Myanmar troops seriously and there were lots of casualties from both sides.

စစ်သူကြီး မဟာဗန္ဓုလ၏ မြန်မာစစ်သည်ရဲမက်တို့သည် ရန်ကုန်မြို့၌ စစ်မျက်နှာအသီးသီးဖွင့်ကာ ပြင်းထန်စွာ တိုက်ခိုက်သော်လည်း လက်နက်အင်အား အဆများစွာသာသည့် အင်အားတို့က အပြင်းအထန်ခုခံသဖြင့် ...

As the British troops had superfirepower however Myanmar spread more column.

မြန်မာတို့သည် စစ်ပွဲကြာလာသည်နှင့်အမျှ ထိုးစစ်မှ ခံစစ်အသွင်ပြောင်းကာ ရန်ကုန်မြို့မှ ဆုတ်ခွာပေးခဲ့ကြရတော့၏။ စစ်သူကြီး မဟာဗန္ဓုလသည် သူ၏တပ်မကြီးကို ဝေခွဲဖြူအထိ ဆုတ်ခွာခဲ့ပြီး ...

Later, Myanmar army retreated, turning from offensive to defensive and General Bandoola moved his army to the town of Danubyu.

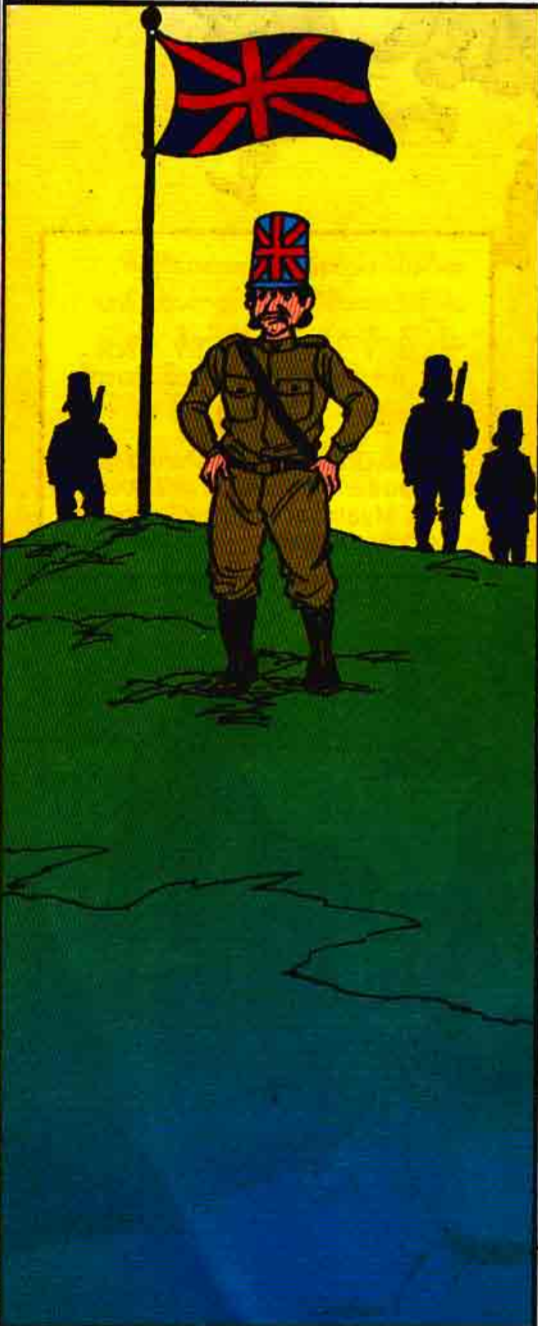
အင်္ဂလိပ်ရေတပ်ကြီး ဧရာဝတီမြစ်ကြောင်းအတိုင်း ဆန်တက်လာပါက ဆီးကြိုတိုက်ခိုက် စုခံနိုင်ရန် ဝေခွဲဖြူတွင် ခံတပ်အခိုင်အမာ တည်ဆောက်လေသည်။

If the British fleet marched upstream, to defend effectively, the Myanmar army built wooden stockade there.

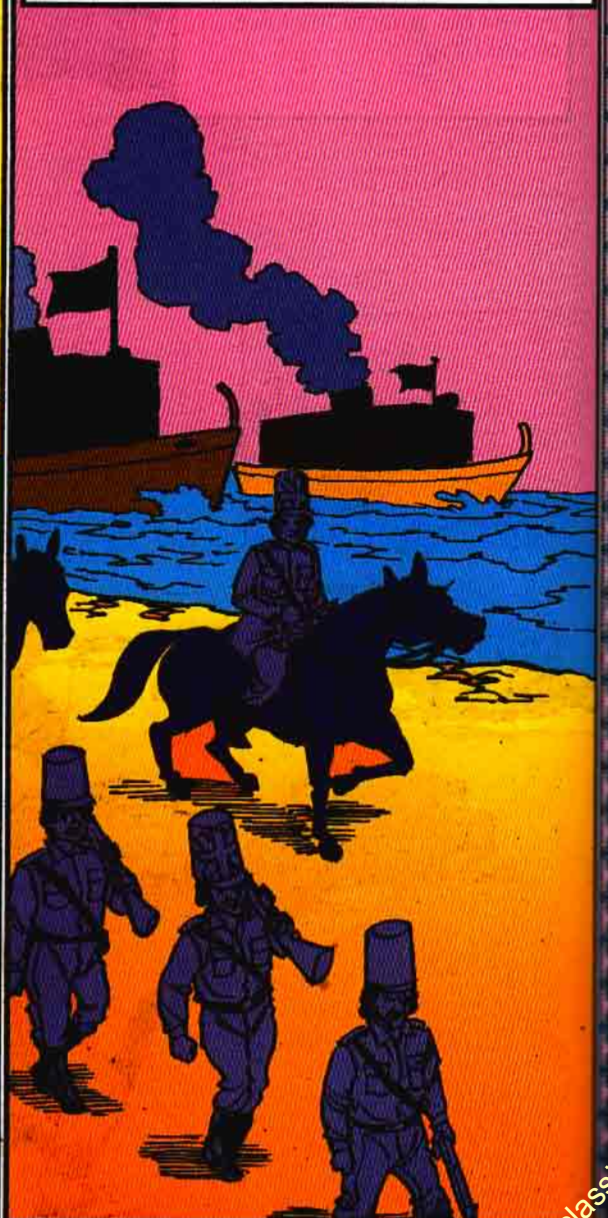
ယင်းအချိန်မှာပင် နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်တို့သည် မဏိပူရ အာသံ စသည့် နယ်စွန်နယ်များဒေသ တို့နှင့် ပြည်မြို့တို့ကို အင်အား အလုံးအရင်းဖြင့် တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်နိုင်လိုက်ပြီ ဖြစ်၏။

At that time, the British had occupied Manipura, Assam and the town of Pyay and built stronghold there.

အင်္ဂလိပ်တို့အဖို့ မြန်မာပြည်ကို သိမ်းပိုက်ရန်မှာ စစ်သူကြီး မဟာဗန္ဓုလကို အပြီးတိုင် တိုက်ခိုက် နိုင်မှဖြစ်မည်ကို သိသဖြင့် စစ်သူကြီး မဟာဗန္ဓုလ ရှိရာ ဓနုဖြူမြို့သို့ ရေကြောင်း ကြည်းကြောင်းတို့မှ ချီတက်လာကြတော့သည်။

As for British, to occupy the whole Myanmar, only when General Bandoola was exterminated. So they marched to Danubyu with navy and army.

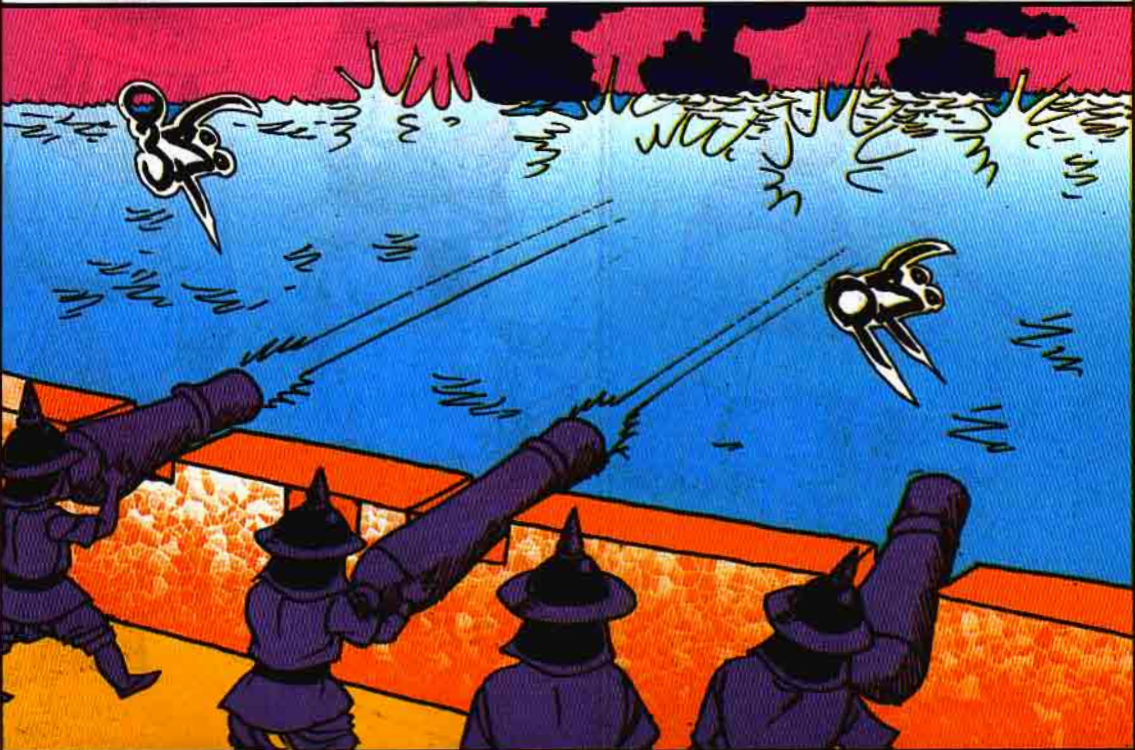
စစ်သူကြီး မဟာဗန္ဓုလသည် ပန်းလှိုင်မြစ်ဝ၏ အထက်ဘက် (၁၀)မိုင်ခန့်အကွာ ဧရာဝတီမြစ် အနောက်ဘက်ကမ်းတွင် တည်ရှိသော ဓနုဖြူခြံ၌ အလျားတစ်မိုင်ခန့် အနံ့ကိုက် (၈၀၀)ခန့်အထိ ကျယ် ပြန့်ကြီးမားသော အုတ်ရိုးခံသစ်လုံး ခံတပ်ကြီးကို ရက်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း အပြီးတည်ဆောက်စေ၏။

The General Bandoola built wooden fortification with the length of one mile and breadth of 800 yards in Danubyu within 30 days.

ဧရာဝတီမြစ်ကြောင်းအတိုင်း အင်္ဂလိပ်စစ်သင်္ဘောများ ချီတက်လာသည်နှင့် ခံတပ်အုတ်ရိုးပေါ်ရှိ အမြောက်စိန်ပြောင်းများဖြင့် ဆီးကြို တိုက်ခိုက်တော့သည်။

Along the Ayeyarwady river, the British troops with steamers and Myanmar army shot them with artillery guns.

အင်္ဂလိပ်စစ်သင်္ဘောတို့မှာလည်း အမြောက်ကြီးများ ဝံ့ပျံများဖြင့် အပြင်းအထန် တိုက်ခိုက်ရာ ခံတပ် အတွင်းသို့ အမြောက်ကျည်ဆန်များ ဝံ့ပျံများ အဆက်မပြတ် ကျရောက် ပေါက်ကွဲလျက်ရှိတော့၏။

The artillery shells from British steamers hit the fortification incessantly.

(၁၈၂၅)ခုနှစ် ဧပြီလ (၁)ရက်နေ့ မြန်မာသက္ကရာဇ် (၁၁၈၆) ခုနှစ် နှောင်းတန်ခူးလဆန်း (၁၃)ရက် နံနက် (၁၀)နာရီခန့်တွင်မူ စစ်သူကြီး မဟာဗန္ဓုလ သည် ခံတပ်အတွင်း လှည့်လည်ပြီး သူ၏တပ်မှူး စစ်ကဲတို့ စိတ်ဓာတ်မကျအောင် အားပေးစကား ပြောကာ စီစဉ်ညွှန်ကြားနေစဉ်မှာပင် ...

On 1st April, 1825 A.D, on 13th Waxing day of Tagu 1186 M.E, while General Bandoola was supervising his fortification.

BURMESE CLASSIC

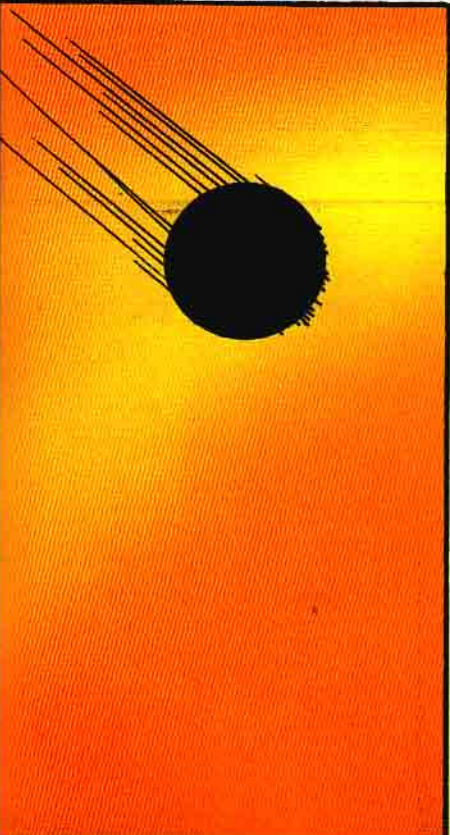
ရဲမက်စစ်သည်တို့
 လှေခွက်ချည်းကျန် အလံမလှဲနဲ့၊
 ငါတို့ဟာ တိုင်းပြည်အတွက် အသက်
 ပေးထားသူများပီပီ နယ်ချဲ့မိစ္ဆာကောင်
 တွေကိုတိုက်ကြ မြန်မာ့သွေးကို ပြကြ

Soldiers! We are ready to
 sacrifice our lives for the
 country. So we must drive
 out those imperialists.

ရန်သူ အင်္ဂလိပ်တို့ ပစ်လွှတ်လိုက်သည့်
 ဗုံးပျံသည် မဟာဗန္ဓုလ စစ်သူကြီး၏အနီး
 သို့ ကျရောက် ပေါက်ကွဲတော့ရာ ...

The artillery shell exploded near
 General Bandoola.

ဗုံးဆန်ထိမှန်ပြီး သူရဲကောင်း စစ်သူကြီး မဟာဗန္ဓုလ
 သည် ထိုနေရာမှာပင် တိုင်းပြည်အတွက် အသက်စွန့်
 သွားတော့၏။

The explosion of bomb-shell hit the General
 Bandoola and our hero died instantly.

သူရသတ္တိနှင့်ပြည့်ဝပြီး နောက်ဆုံး အချိန်အထိ တိုင်းပြည်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ကာ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အသက်ပေးသွားသည့် သူရဲကောင်း၊ စစ်သူကြီး မဟာဗန္ဓုလသည်ကား မြန်မာတို့၏ဂန္ထဝင်မြောက် သူရဲကောင်း တစ်ဦးပင် ဖြစ်ပါတော့သတည်း။

The courageous and dutiful General Bandoola sacrificed his life to his country. General Bandoola was the great hero in Myanmar history.

The End

